

Muistelmia ja mietelmiä

Amerikan suomalaisten siirtolaisten oloista ja sielunhoidosta

Kirjoittanut

W. R. Durchman

Tampere, 1901

Kustannus ja Kirjapaino Osakeyhtiö Sampo

UN. BIBLIOTH.
* 1003 *
HELSINGFORS

MUISTELMIA

JA MIETTEITÄ

AMERIKAN SUOMALAISTEN SIIRTOLAISTEN
OLOISTA JA SIELUNHOIDOSTA.

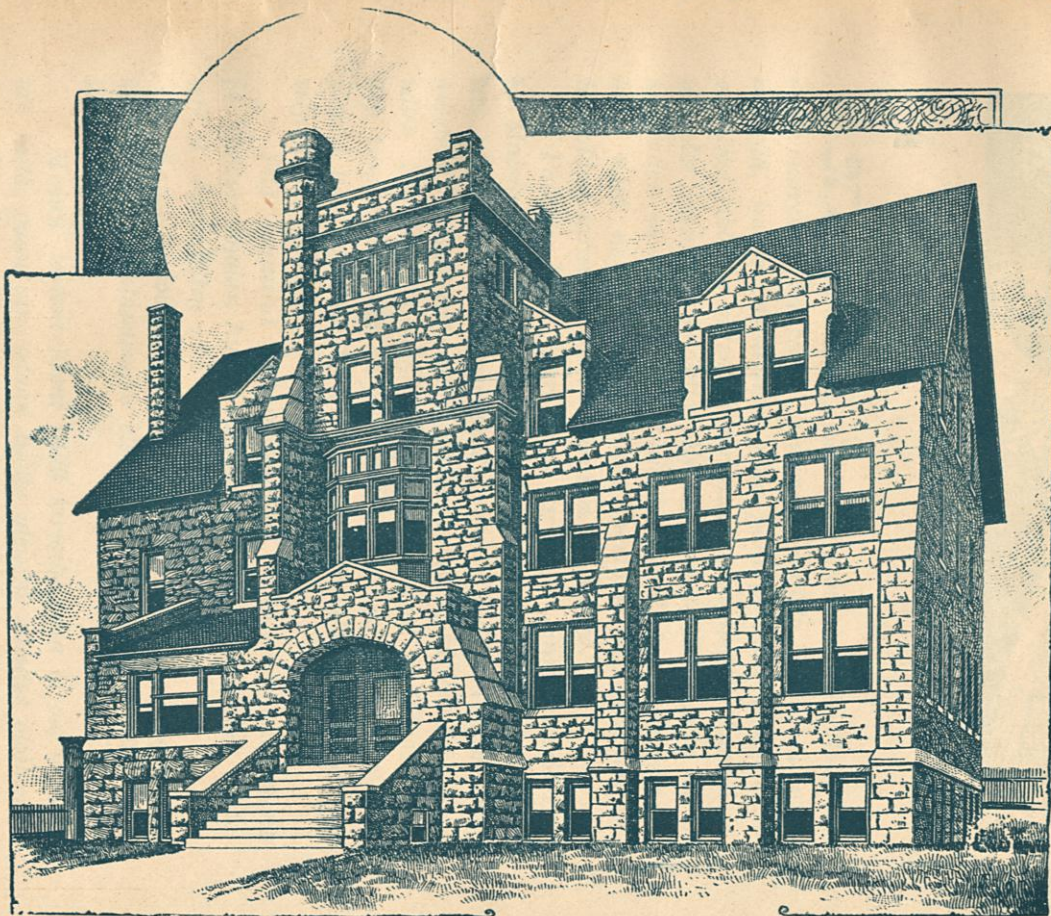
KIRJOITTANUT
V. K. DURCHMAN.
ENT. MERIMIESPAPPI.

TAMPEREELLA 1900.
KUSTANNUS JA KIRJAPAINO OSAKEYHTIÖ SAMMON
KIRJAPAINOSSA.

SUOMI OPISTO.

Nykyisinä aikoina, jolloin painostavat valtiolliset olot ovat suuressa määrässä lisänneet maasta siirtyvien lukumäärää, lienee paikallansa ottaa julkisuudessa keskustelun-alaiseksi eikö, ja miten Ameriikkaan siirtyneitten kansalaisten olot kotimaan puolelta olisivat järjestettävät, jotta siirtolaisuuden seuraukset eivät tulisi kotimaalle turmiollisimmiksi kuin mitä ne jo ovat, ja miten varsinkin kansalaisten sielunhoidon tarve voitaisiin paraiten tyydyttää.

Pastori Matti Tarkkasan kirjanen „Siirtolaisuudesta“ ja Maisteri Akseli K. L. Järnefeltin vuosi sitten ilmestynyt teos „Suomalaiset Ameriikassa“, samoin kuin muutkin nykyaikoihin ilmestyneet kirjat ja sanomalehti kirjoitukset käsitellen Siirtolaisten oloja Ameriikassa, ovat täyttäneet kipeästi tunnetun aukon kirjallisuudessamme ja pyytävät poistaa yleistä tietämättömyyttä kotimaassa vieraalla maalla olevista veljistä ja sisarista.

Yllä mainitut teokset antavat runsaita, monipuolisia ja yksityisilolajakin hyvin valaisevia tietoja, varsinkin Maisteri A. Järnefeltin yllä mainittu teos.

Kaikkia, jotka haluavat saada varman ja laajemman käsityksen siirtolaistemme elämästä ja oloista, kehoitan sitä lukemaan.

Minun tarkoitukseni tällä kirjoituksella ei ole täydentää niitä, vaan ainoastaan luoda yleinen silmäys oloihin ja varsinkin hengellisiin oloihin siirtolaistemme keskuudessa ja esittää ajatuksia siitä mitä ehkä voitaisiin tehdä heidän hyväksensä.

Haluni olisi täten saattaa kansalaistemme oloja ja sielunhoitoa yleisemmän huomion esineeksi sekä herättää, jos mahdollista, yleisempää osanottoa ja harrastusta Merimies-Lähetyksen ja Ameriikassa vaikuttavan Suomen Ev. Luth. Kirkon Tytärkirkon n. k. „Suomi Synoodin“ työlle siirtolaistemme sielunhoidon parantamiseksi ja vahvistamiseksi.

Alahärmässä Joulukuulla 1900.

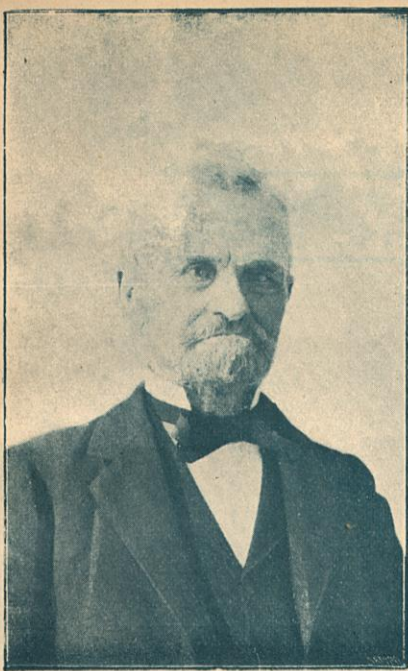
V. K. Durchman.

Minun lampaani ovat hajoitettut niinkuin ne, joilla ei paimenta ole, ja ovat kaikille pedoille ruuaksi tulleet ja ovat peräti hajoitettut ja käyvät eksyksissä kaikilla vuorilla ja korkeilla kukkuloilla ja ovat kaikkeen maahan hajoitettut ja ei ole ketään, joka heitä kysyy eli heistä huolii.

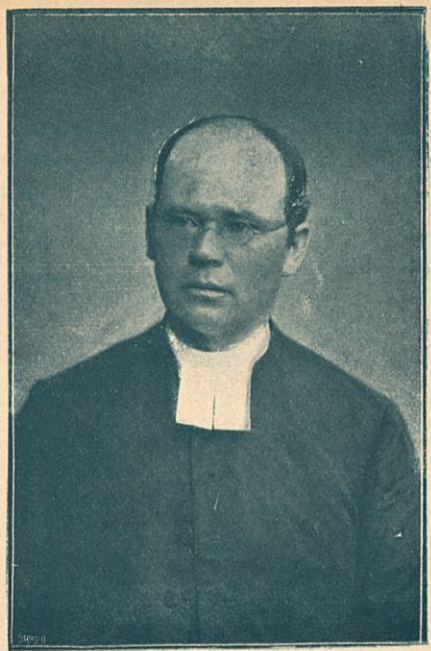
Hes. 34: 5, 6.

GUSTAF WILSON
Venäjän varakonsuli. Portland.

JUHO KUSTAA NIKANDER
Suomi Synoodin esimies ja Suomi
opiston johtaja.

SUOMALAISIA LUTERILAISIA LÄHETYSJOHTAJIA.

1. Nikolainkirkko, Helsinki; 2. Lähetysjohtaja K. G. Tötterman; 3. Pastori A. E. Backman; 4. Pastori K. L. Tolonen, Suomi-Synoodin sihteeri; 5. Pastori J. K. Nikander, Suomi-Synoodin esimies; 6. Pastori Karl Huotari.

I.

Ruotsin vallan suuruuden aikana heräsi Pohjoismaissa ajatus perustaa siirtokuntia Ameriikkaan. Nämät olisivat muka tarpeen tueksi Ruotsin pyrkiessä merelläkin Euroopallaiseksi suurvallaksi. Sitä esitti ensin eräs hollantilainen Vilhelm Usselinx Ruotsin kuninkaalle Kustaa II Adolfille. Valmistuksia siirtokuntain perustamiseen tehtiinkin jo hänen aikanansa. Mutta vasta hänen kuoltuansa kolme hollantilaista kustansivat ensimmäisen siirtolaiskunnan matkan. Yksi näistä hollantilaisista Peter Minuit, joka oli ollut New Amsterdamissa, s. o. nykyisessä Newyorkin, kuvernöörinä, oli matkueen johtaja.

Matkue lähti Elokuussa 1637 ja saapui 1638 Delaware joen suulle pohjois Ameriikassa ja ottivat maan haltuunsa Ruotsin hallitsijan nimessä pystyttäen sinne Ruotsin voittoisan lipun. Useampia kertoja tänne sitte saapui uusia retkikuntia Ruotsista. Niissä tiedetään Suomalaisiakin olleen mukana.

Ruotsin valtakunta oli kuitenkin pitkällisistä sodista heikontunut. Liian korkeitten valtiollisten pyrintöjen täytyi sentähden raueta. Siirtokunta jäi ilman valtiollista ja kirkollista tukea ja kun Englantilainen kansallisuus ja valta

kaikkialla ympärillä kasvoi, nieli se tämän siirtokunnan. Vuodesta 1640 aina vuoteen 1831 oli Ruotsalaisilla siellä vielä hengellistä hoitoa omalla kielellä. Viimeisenä kotimaasta tulleen pappina mainitaan silloin kuolleen Nicolaus Collin, 87 vuotiaana. Kun hänen perästänsä ei enää kotimaasta saatu pappia, eikä siirtokunnassa ollut lasten kouluja ruotsinkielellä, jossa lapsia eteenkinpäin olisi opetettu isäinsä uskossa vanhempain kielellä, niin papeiksi otettiin englannin kielisiä muunuskoisia pappeja, luultavasti Episkopaalikirkkoon kuuluvia ja lapset kasvatettiin englanninkielisissä kouluissa. Siten kadottivat siirtolaiset kansallisuutensa ja siirtyivät myöskin Ev. Lutherilaisesta uskosta muiden kirkkokuntain jäseniksi. Tätä nykyä ei heidän entisestä kansallisuudestaan ole enää jälellä muuta kuin paljas tarinan tapainen muisto.

Ameriikan Yhdysvaltain itsenäisyysjulistuksen allekirjoittajien joukossa (v. 1776) tapasimme Delawarista Pensylvanian valtion edustajana John Morton'in, jonka arvellaan olleen suomalaista sukua Murtonen, mikä nimi sanotaan löytyvän Delaware joen suuhun muuttaneiden Suomalaisten luettelossa. Hänen sukuansa oli viimeinen Newyorkin kaupungin kuvernööri Morton.

Philadelphian kaupungissa Delaware joen varrella on vielä muistomerkkinä muinaisista ajoista niin kutsuttu: „Old Sweedish Church“ (Vanha Ruotsalainen kirkko) rakennettu v. 1699, jonka alkuperää todistaa vaan nimi ja urkujen päällä oleva ruotsinkielinen kirjoitus: „Ära vare Gud i höjden“. (Kunnia olkoon Jumalan korkeudessa), sekä ruotsinkieliset hautakirjoitukset hautausmaan kivillä ja risteillä. Kirkko on nyt Episkopaalisen kirkon hallussa.

Suomalaiset, joilla ei alustakaan ollut hengellistä sielunhoitoa omalla kielellään, hävisivät ensin Ruotsalaisten joukkoon ja niiden kera sitten muihin kansallisuuksiin.

Sellainen on entisyyden kokemus sielunhoidon puutteen seurauksista siirtokuntiin nähden.

Vuoden 1845 vaiheilla alkoi uusi siirtolaisvirta tulvata Pohjoismaistakin Ameriikan Yhdysvaltoihin, nyt lukuisampi ensimmäistä ja jatkuva. Mutta tämän siirtolaisuuden vaikuttimena ei ollut mikään valtiollinen eli hallitusten toimenpide eli alkuunpano.

Kun kasvavan sivistyksen ohessa elämän vaatimukset ovat nousseet, vaan kansan elinehdot ovat olleet ahtaat ja niukat kotimaassa niin ettei kansa ole voinut tyydyttää mukavuuden ja nautintohimon ja koreilemishalun vaatimuksia, niin ovat kultalöydöt ja hyvän työansion saamisen toivo vietelleet Ameriikkaan.

Työansiolla Ameriikassa kokee Euroopalainen työ-kansa parantaa aineellista toimeentuloaan. Aniharvat ovat lähteneet kotimaastansa tarkoituksella ainaiseksi sinne jäädäkseen asumaan. Useimmat ovat aikoneet, koottuansa jonkun verran omaisuutta palata kotimaahan ja siellä perustaa vapaamman ja itsenäisemmän olon itsellensä. „Oma tupa, oma lupa“ on vapautta rakastavan pohjoismaalaisen, ja eiköpähän vaan jokaisenkin ihmisen maallinen onnellisuuden ihanne.

Suomalaisille asevelvollisuuden pelko ja varsinkin viimeiset ehdotukset palvelusajan pidentämisestä ja palveluspaikan siirtämisestä Venäjälle on viime aikoina yhä lisännyt siirtolaisuutta peloittavaan määrään. Kohta täytyy talollistenkin lähteä pakosta, kun kaikki nuori kansa jättää maan ja maan asuminen tulee mahdottomaksi työvoiman puutteessa.

Vuodesta vuoteen tuumaavat siirtolaiset lähteä kotia, mutta monasti se vaan lykkääntyy yhä kauemmaksi. Paljon jääpi sentähden vihdoin yhdestä taikka toisesta syystä heistä ainaiseksi asumaan „Uuteen kotimaahan“, palaa-matta synnyinmaahan muuta, kun käymältä hyvästi jätöllä.

Painavimpia syitä Ameriikkaan jäämiseen ovat: huono menneisyys kotimaassa, suorittamaton asevelvollisuus, uudet naimiset eli kaksoisavioliitto tahi muut luvalliset eli luvattomat sitoumukset Ameriikassa, suuri lukuinen ja Ameriik-

kalaistunut perhe, kiinteä omaisuus ja hyvä toimeentulo siellä. Monelle on pitkän poissa olon kautta isäinmaa tullut vieraaksi ja hänen paikkansa näyttää umpeen kasvanneen; ei sovi mistään alkaa, varsinkin jos ei ole säästöjä tarpeeksi; ei ole enää tuttuja, eikä sukua elossa, ei mitään joka sitoisi. Ameriikassa on sitävastoin, jos on onnestanut, pitkän siellä olon aikana, kaikki elon ehdot ja tuttavuudet, eipä juuri muuta puutu kuin äidinkieli ja omakielinen sielun hoito. Mutta sekin puute ei tunnu suuremmilla kansamme pesäpaikoilla ja muualla kun siirtolainen ajanpitkään vähitellen perehtyy maan kieleen varsinkin lastensa kautta.

Tämä uusi siirtolaisvirta on vuosi vuodelta kasvanut ja on nyt niinkuin mahtava maininki alinomaisessa liikkeessä kotimaiden ja Ameriikan välillä ja tämän ylläpitämät siirtokunnat eivät voi kokonaan hävitä kansallisuudeltansa. Syyt siihen, etteivät nykyiset siirtokunnat kansallisuutensa puolesta pian häviä ja ettei niiden vaikutukset myöskään jää kotimaihin tuntumatta ovat etsittävät ensinkin siirtolaisuuden pysyväisistä vaikuttimista sekä toiseksi siitä että on niin vilkas ja verrattain helppo ja halpa meriliike eri maiden välillä.

Entisten siirtokuntain häviämisestä on myös opittu valvomaan kansallisuuden elossa pitämistä kotimaan uskon ja kielen säilyttämisellä. Tämä tapahtuu siten että perustetaan seurakuntia ja hankitaan järjestettyä sielunhoitoa sekä lasten kasvatusta äidinkielellä. Harrastetaan myöskin kotimaisen ja äidinkielisen kirjallisuuden ja sanomalehdistön viljelemistä.

Siirtolaiset eri kansoista ovat olojen vaatimuksesta perustaneet kirkkojensa yhteyteen kouluja lapsillensa omalla äidinkielellänsä, varsinkin uskonnon opetusta varten. Kun heidän on ollut vaikea kotimaasta saada pappeja ja opettaja voimia, ovat he myös perustaneet korkea kouluja pappien ja myös opettajien valmistamista varten. Heillä onkin nyt, (melkein joka kansalla) sielunhoitoa, joka pyytää tyydyttää hengellisen hoidon kipeintä tarvetta *äidinkielellä*

vanhalle sukupolvelle ja osaksi nuoremmalle siellä syntyneelle ja kasvaneelle myöskin englanninkielellä. Siten tulevat nekin lapset jotka puhuvat englannin kieltä pidetyiksi vanhempainsa uskossa, sidotuiksi kansaansa ja niin este tyiksi häviämästä kansallisuudestaan ja hengellisesti hukumasta.

Enpä myöskään voi olla tunnustamatta että äidinkielinen kirjallisuus ja sanomalehdistö suuressa määrässä sitoo kansalaiset maallisesti kansaansa ja sen kieleen sekä rientoihin.

Muistutus. Kaikki kansallisuudet käyttävät yksityiselämässään vapaasti kotona ja kirkoissa sekä sanomalehdissänsä ja kaduillakin tutut keskenänsä äidinkieltänsä, mutta julkisessa elämässä missä esiinnytään yhtenä valtiollisena kansana kadulla ja puodeissa jotakuta vierasta puhutellessa englannin kieltä eli kuten he itse sanovat: „United States“ (Yhdysvaltain kieltä.)

Kun Ameriikkaan on tulvannut enimmäksi osaksi työkansaa ja niiden joukossa rikostensa seurauksia pakenavia, on selvä että siirtolaistulvassa oli paljon Euroopan kansojen huonoimpia aineksia, niin että jolleivat paremmat ainekset, kuten kerrottu, olisi nousseet ja liittäytyneet taisteluun kaiken hyvän puolesta, olisi turmelus ollut vielä suurempi kuin mitä se nyt on.

Tässä taistelussa ovat useat kotimaat ja niiden kirkot rientäneet siirtolaisillensa avuksi. Varsinkin ovat he tukenneet heidän hengellisiä laitoksiansa; kirkkoja, seurakuntia ja opistojaan, sekä siveellisellä että aineellisella kannatuksella. He ovat solmineet yhteyttä heidän kanssansa Ameriikkalaisten kirkkokuntain kanssa ja evästävätkin siirtolaisensa matkalle neuvoilla ja kehoituksilla liittymään Tytärkirkkojen seurakuntiin, jopa ovat joskus lähettäneet johtavia henkilöitään siirtolaisiansa tervehtimään. Niinpä esim. Ruotsin Ev. Luth. Kirkon piispa G. G. von Scheele v. 1893 kävi tervehtimässä ja tarkastamassa Tytärkirkon Opistojen ja seurakuntien kehitystä ja hengellistä hoitoa

sekä virvoittamassa sen työmiehiä ja seurakuntia. Tämä toimi on suuresti elähyttänyt ja vahvistanut Ruotsin Ev. Luth. kirkon varttumista ja vahvistumista Ameriikassa ja siten paljon ehkäissyt sitä turmelusta ja lahkolaisuutta, joka on uhannut Ruotsalaistakin siirtokuntaa ja kansaa pirstoa ja hävittää. — Katolilaistenkin suuri huolenpito omistansa on meillekin hyvä opiksi. —

II.

Samoihin aikoihin kuin muistakin Pohjoismaista alkoi *Suomestakin* työkansaa tulvata Pohjois Ameriikkaan niin että siellä nyt arvellaan olevan noin 125,000—150,000 jopa muutamat ovat arvanneet siellä olevan — 200,000 Suomalaista.

Liike alkoi ensin Norjan Lapista suomenkielisten keskuudessa ja sieltä se sitten siirtyi Suomeen. Joka vuosi siirtyy sinne noin 2,000 ja palaa noin 1,000 paikoilla, joko sitte käyvät tervehtimässä tahi jäädäksensä „vanhaan maahan“ (old country). Yksin v. 1893 siirtyi Ameriikkaan, Ameriikasta saatujen tilastollisten tietojen mukaan noin 9,000 Suomalaista ja viime vuosi vei meiltä yli 10,000 henkeä työkykyisintä väkeä.

Vuorovaikutus Suomen ja Ameriikan välillä täytyy siis jo olla sangen vilkas.

Joku osa Suomalaisista siirtolaisista lienee alussa asetunut silloiseen Venäjän alusmaahan Alaskaan, mutta suurin osa on hajaantunut ympäri laajan Pohjois Ameriikan, missä vaan paraita raskaan työn ansiopaikkoja on ollut tarjona. Lukuisin Suomalainen siirtokunta on Michiganin valtiossa (Misikanin lääni), jossa löytynee lähes 30,000 Suomalaista. Yksin n. k. Kuparisaarella: Calumetin, Hancoc-kin, Ispemingin Negauneen y. m. likipaikoilla lasketaan

olevan noin 18,000—20,000 Suomalaista. Mutta yleensä ovat kansalaisemme hajalla, siellä täällä pienissä ryhmissä.

Tuskin mikään Ameriikkaan siirtynyt kansallisuus on ollut niin oman onnensa nojaan heitetty kuin Suomalainen.

Kansalaisillamme ei ole niin kuin muitten kansain kansalaisilla Ameriikassa *maansa valtion* puolesta konsulaattia. Venäjän puolesta löytyy tosin yksi Suomen kieltä osaava Venäjän varakonsuli, — kansalaistemme rakastama vanhus Kustaa Vilson, — mutta hänkin on sijoitettu Tyynten meren rannalle Portlandin kaupunkiin Oregenin valtiossa.

Siitä huolimatta vaaditaan Suomalaisia Venäjän konsulaatissa vahvistuttamaan avioliittonsa ja muut asiakirjansa lainvoimaisiksi. Newyorkissa olevan Venäjän Kenraali Konsulin virastossa *ei ole ketään*, joka edes ymmärtäisi yhtä Suomen sanaa. Todella surkea asia Suomalaiselle, joka varsin hitaasti oppii Englannin kieltä ja kaikiakin kieliä, ne kun ovat ihan ilman mitään yhdenkaltaisuutta Suomen kielen kanssa. Sen vuoksi onkin tuskin millään kansalla ollut sellaisia vaikeuksia voitettavina siellä kielen taitamattomuuden ja siitä seuraavan petoksen ja sorron kautta, kuin Suomalaisella. Ei kumma että satoja Suomalaisia on sen tähden siellä tullut mielenvikaisiksi, jopa miehenpuoliakin.

Muistutus. Eräs puute, jonka passivirasto helposti voisi auttaa, on myös se ettei Suomalaisten passeissa ole Englannin kieltä ollenkaan, ja kuitenkin on Englannin kieli yleisin kaikissa niissä maissa, joihin Suomalaisia siirtyy.

Mutta ei ainoastaan valtio ole ollut huolimaton näistä siirtolaisistamme, vaan Suomen kansa ja sen Kirkkokin on viimeisiin aikoihin asti ollut siirtolaisjäsentensä hengellisestä hoidosta välinpitämätön. Suomen Merimies Lähetys yksin on kotimaan puolesta asemainsa ympäristössä siirtolaistenkin keskuudessa työskennellyt.

Nytkin vielä saa kuulla muutamilta Suomen papiston keskuudessa: „Kun ovat menneet sinne, niin hoitakoon

itsensä“ tahi, jos kootaan varoja heidän hengellistä hoito-ansa varten, sanotaan: „paremmin ne varat tulisivat käytetyiksi kotimaassa vaivashoitoon ja sairashoitoon ja olisi niitä paljon kipeämpiäkin tarpeita kotona“, ne muistuttavat paljon eräästä tapauksesta josta kerrotaan pyhässä sanassa siinä Herra vastaa: Teidän tykönänne ovat aina vai-vaiset, mutta en minä aina teillä ole. Joh. 12: 8.

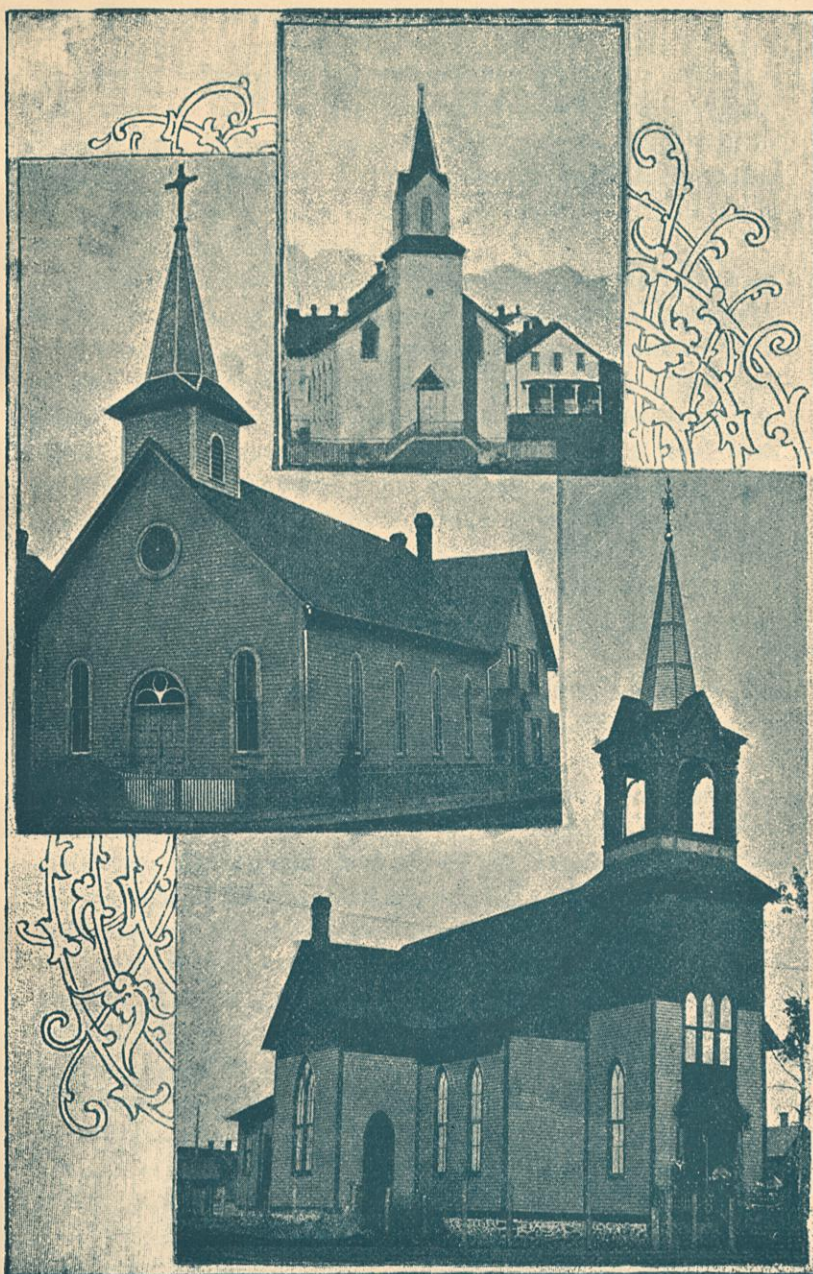
Kun Suomen siirtolaiskansa on siten ollut jätettynä oman onnensa nojaan, on kaikilla aloilla sen oloissa ja riennoissa huomattavana vaikutuksia siitä. Kaikenlainen pahuus ja turmio, joka Ameriikassa hyvän rinnalla julkeasti rehentelee, on saanut kansaamme vapaasti juurtua ja turmella, varsinkin vanhempaa sukupolvea. Seuraukset siitä alkavatkin jo kipeästi tuntua kotimaahan asti. Julkijumalattomuus on irroittanut ja katkonut perhe- ja muita pyhimpiä siteitä ja velvollisuuksia ja tuonut siveettömyyttä ja kurjuutta kumminpuolin valtamerta.

Pahimpina paheina mainittakoon juoppous naistenkin keskuudessa, avioliiton rikkomiset ja muu siveettömyys n. k. esim. lasten saamisen estäminen kaikenkaltaisilla nykyaikaisilla keinoilla avioliitossa ja ulkopuolellakin sekä kaikenlainen raakuus ja epärehellisyys, n. k. esim. ruoka- ja asun-tovelkain tähden siirtyminen paikasta paikkaan jättäen ne maksamatta. Myöskin on mainittava se ikävä tosiasia, että vaikka kaikkialla löytyy niitä jotka seurakunta elä-mää ja Jumalan sanaa rakastavat ja pyrkivät saamaan sitä paikkakunnallensa, suuri enemmistö aina on vastaan ellei muusta niin ahneudesta.

Vastakaikuna Ameriikassa olevien miesten aviorikok-sille on heidän kotimaahan jätettyjen vaimojen n. k. „Ame-riikan leskien“ tuhlaus kotia lähetetyillä varoilla ja uskot-tomuus, avioerot, oman onnensa nojaan jätettyjen vaimo-jen ja lasten joutuminen kotimaassa vaivaishoidon niskoille j. m. s.

Uskonnolliset lahkot lisääntyvät myöskin siirtolaisten keskellä. Varsinkin ruotsinkieliset Suomalaiset ovat Ruot-

Astoria, Oregon; H. Tanner, pastori.
 Ishpeming, Mich.; K. L. Tolonen, pastori.
 Calumet, Mich. Vihitty 18²³/₁₀92.
 AMERIKAN SUOMALAISIA EVANKELIS-LUTERIL. KIRKKOJA.

sin kansan lahkolaisuuden vaikutuksen alaisena, ruotsinkielisiä kun ei juuri kukaan kotimaasta tullut eli lähetetty työmies etsi, hoida eli tue isien uskossa pysymään ja juurtumaan. Ruotsin Ev. Lutherilainen Augustana Synoodin papisto kuitenkin tekee parastansa heitäkin hoitaaksensa, jos liittyvät heidän seurakuntiinsa.

Kaikki hyvän voimat, jotka olisivat voineet kohottaa kansaamme ja pitää kansalaisiamme Jumalan tunnossa, ovat olleet heiköt. Sillä muun kieliset eivät ymmärrä kansamme kieltä eivätkä sentähden, jos muuten olisivatkin tahtoneet, ole voineet rientää avuksi. Kansalaistemme hyljätyn ja avuttoman sekä hengellisesti kurjan tilan ovat he kyllä säälien havainneet, sekä kokeneet valmistaa heille pappeja. Mutta nämät ovat, kuten etenpänä saamme havaita — kun eivät muukalaiskieliset papiksi vihkiäjät ole pystyneet heitä tutkimaan — olleet sopimattomia ja kansallemme enemmän vahingoksi kuin hyödyksi kylvään paa-
tumusta ja eripuraisuutta.

Ameriikassa, kuten tiedetään, ei valtion kouluissa opeteta uskontoa. Uskonnon opetus on jätetty eri usko- ja kirkkokuntain omaan huoleen. Seuraus on myös se, että suurin osa ihmisiä on ulkopuolella kirkkoa ja lapset ovat uusia kastetuita tahi kastamattomia pakanoita. Kun Suomalaisten siirtolaisten kesken ei ole kauvan ollut järjestettyjä seurakuntia ja niitäkin ani harvassa, niin useimmat Suomalaisten lapset kulkevat (jos ensinkään kulkevat) muun uskosten Ameriikkalaisten seurakuntain pyhäkouluissa ja oppivat yksin englannin kielellä sen minkä oppivat uskonasioista. Seurauksena siitä onkin, että lapset halveksivat isiensä maata ja sen kansaa, jolla ei ole Ameriikassa ollut uskonnon opetusta eikä juuri mitään parempia pyrintöjä ja sivistysrientoja omalla kielellä, ja joka on rappiutilansa tähden monessa paikoin Ameriikan muiden kansalaisten halveksimana ollut.

Suomalaisia kyllä kuitenkin halutaan hyvinä raskaantyöntekijöinä töihin, mutta juoppoutensa, tappeluittensa ja

raa'an elämänsä tähden heitä monissa paikoin halveksitaan, surkutellaan ja paikoin pelätäänkin. Paikoilla missä väkijuomia ei ole saatavissa, ovat kansalaisemme sitävastoin siivoja ja ahkeria ja siellä heitä oikeen rakastetaankin.

Kun vanhemmat puuttuvan kielitaidon tähden eivät voi arvostella mitä lapsille muukalaisella kielellä opetetaan, joutuvat lapset muiden uskokuntain seurakuntiin ja hukuvat Suomen kansalta ja Lutherilaiselta kirkoltamme. Niin ollen tulee monista lapsista katoollilaisiakin ja monet vanhemmat yhtyvät lastensa tähden myöskin niihin uskokuntiin, joiden kirkoissa lapset ovat pyhäkoulua käyneet ja jotka heille ovat käyneet rakkaiksi.

Onpa niinkin tapahtunut, että kokonainen kansalaisryhmä halutessansa H. P. Ehtoolliselle käydä, muunkielisessä kirkossa omankielistä pappia kun ei ollut saatavana, — kielen ymmärtämättömyyden tähden tietämättänsä vannoutui Episkopaalikirkon jäseniksi.

Näin saattaa käydä niiden, jotka jotain hengen asioista välittävät, mutta löytyy paljon enemmän niitä, jotka autuutensa asiasta ja lastensa kasvatuksesta eivät välitä mitään. Heidän lapsensa ovat miltei pakanoita. Monessa paikoin on Ameriikalaisilla se luulo ettei Suomalaisilla ole mitään uskontoa, he kun näkevät heidän törkeän ja raa'an jumalattomuutensa, mutta eivät tunne sen keskuudessa olevia parempia rientoja kun eivät näe kirkollisia rientoja varsin monessa paikoin. Niinpä arveltiin heistä, esim. käydessäni 1894 Mainen valtiossa kansalaisiani tervehtimässä ja kokoomassa heille Jumalanpalveluksen pitääkseni. Ameriikkalaiset lausuivat sentähden ilonsa kuullessansa että joku tätäkin kurjassa tilassa olevaa kansaa etsii.

Kansamme tila varsinkin suurkaupungeissa on hyvinkin huono. Köyhydessänsä on se pakotettu etsimään halvimpia asuinpaikkoja kaupunkien syrjäosissa, joissa asuu kiinalaisia, juutalaisia, ranskalaisia, italialaisia, irlantilaisia, turkkilaisia ja neekereitä sekä kaikkien muiden kansojen kurjin osa ja joilla paikoilla ei siistinpää kansaa voi näi-

den tähden asua. Näiden keskellä on tavallisesti suurkaupungeissa meidän kansamme jokapäiväinen kanssakäymispiiri ja sen ymmärtää jo näkemättäkin, mitä kansamme ja sen lapset siellä oppivat. Erittäin vakaan ja valistuneen täytyisikin kansamme olla, jos se voisi olla vaikutuksia saamatta tällaisesta ympäristöstä.

Kaikki mikä on likaista ja saastaista se siellä opitaan. Kadun sivukäytävä on lasten tavallinen leikkikenttä aamusta iltaan. Kapakoita on paljon, harva se kadunkulma, missä ei olisi. Siellä siis lapsetkin kapakan kynnykseltä rähinää kuultuaan katselevat ja oppivat jo maitosuina sitä elämää, mitä siellä eletään. Kapakoissa on tavallisesti takahuone, joihin miehet ja naiset kokoontuvat juomaan, hyppimään ja räyhäämään sekä saastaista elämää viettämään, n. k. „kapakka tansseihin.“ Siellä monasti perhesiteetkin luodaan ja perhe-elämä tietysti tulee alkunsa mukaiseksi. Kodissa juovat vanhemmat, tappelevat ja kiroilevat ja monasti lapsetkin viinoilla hiljennetään. Kun ei siis hyvällä ole paljon mitään edustusta kansamme keskellä, se kun on vähälukuinen ja muukalaisten joukkoon hajoitettu, onko ihme että se lankee suureen maalliseen ja hengelliseen kurjuuteen. Kaiketi olisi se vieläkin syvemmälle vajonnut ellei olisi niitäkin aineksia jotka kokevat estää sen täydellistä lankeemista ja ellei se olisi saanut kotimaassa paremman kasvatuksen kuin ne kansat, joiden ympäröimänä ja seassa se asuu.

Monasti löytyy kuitenkin kesken tuota likaista ja meluavata ympäristöä jonkun asuntokasarmin yläkerroista (halvimmat) kylläkin siistiä Suomalaisia koteja joissa vanhemmat myöskin pyrkivät lapsiansa varjelemaan ympärillä olevasta pahasta ja saastasta.

Kun kansamme vaan tulisi etsityksi ja parempaan herätetyksi sekä siinä tuetuksi, niin se voisi kohota ja tulla pelastetuksi ja säilytetyksi häviöstä ainakin tähteet siitä — ja turmiota kotimaahan tuomasta.

Suomen Merimies Lähetyksen ja „Suomi Synoodin“ (Suomen Ev. Luth. Kirkkokunta Ameriikassa) työ kansalaisten kesellä todistaa jo paljon siitä, kuten edempänä saamme kuulla.

Ettei kaikki se hyvä siemen, mikä kotimaassa on kylvetty, ole kokonaan hukkunut, tulee myös siitä että paitse tuota kirkkokunta — eli sielunhoito — ja raittius-harrastusta, viime aikoina on kansastamme sinne siirtynyt myöskin paljon nuorta, hyvää kansaa, jolla on tuoreessa muistossa lapsuudessa saadut opetukset ja paljon kotimaassa herätettyjä jaloja aatteita povessa, joskaan ei vielä elävää ja juurtunutta uskoneloa, joita ei entisten, ennen sinne muuttaneitten kurjuus ole saanut tukahutetuksi.

Tämä näkyy siitä että kaikkialla siirtokunnissa on kaipausta saada olot henkisesti paremmiksi. Sen huomaa jokainen joka siirtokansan keskuudessa on liikkunut, mutta myöskin huomaa sen sivulta katsojakin, jos esim. lukee niitä sanomalehtiä, jotka ilmestyvät siirtokansan keskuudessa. Syvä ja pysyväinen on se huokaus, joka lakkaamatta kohoaa paremman osan kansamme povesta. Milloin kaivataan raittiusseuraa, kirkkoa, pappia, kouluja, lukutupia ja kirjastoja, milloin taas ilmilausutaan sydämmellinen ilo siitä jos näitä on eli on toivo saada, ja kehoitetaan yksimielisyyteen ja taisteluun näiden hyvien rientojen eteen sekä syntiä ja kaikkea pahaa vastaan. Myöskin paljastetaan säälimättä, varsinkin viime aikoina aviorikoksia, juoppoutta, epärehellisyyttä ja kaikkia paheita mitä vaan ilmi saadaan. — Harvoin asuu puolta sataa kansalaista yksillä mailla ilman että heidän kesken perustetaan raittius- eli joku muu seura. Monta muuta yleishyödyllistä seuraa on vaikuttamassa kansalaisten kesken.

III.

Hengellisen hoidon tarve on suuri kansalaistemme kesken ja on vuosi vuodelta kasvanut. Varsinkin kirkkolli-

set toimitukset ovat lisääntyneet sittenkuin naisetkin ovat ruvenneet Ameriikkaan siirtymään ja kansalaiset muodostavat avioliittoja. Sentähden on ollut paljon tarjokkaita papilliseen virkaan kansalaistemme keskellä ja niiden joukossa paljon sellaisia, jotka puutteellisen siveellisen ja tietopuolisen kasvatuksen puolesta eivät ole voineet kansamme sielunhoidon tarvetta tyydyttää ja sen keskelle seurakunnallista elämätä perustaa, johtaa ja ylläpitää, vaan useinkin päinvastoin ovat olleet enemmän turmioksi kuin hyödyksi. Että he kuitenkin ovat päässeet papillisiin toimiin tulee ensinkin siitä että Ameriikan laki ei sekaannu mihinkään uskonnollisten yhdistysten sisällisiin asioihin. Kun yhdistykset ovat laillistetut, niin he saavat kutsua toimimiehiksensä ketkä he haluavat ja nämät ovat laillisesti hyväksytyt, kun vaan sen tekevät, mitä valtion laki vaatii siviilirekisteriin tehtävien ilmoitusten suhteen.

Papit, rauhantuomarit, poliisit y. m. avioliittoon vihkimään oikeutetut henkilöt ilmoittavat jokaisen avioliiton, jonka ovat solmineet sekä siihen kuuluvat tiedot hallitukselle.

Kätilöt ja lääkärit tekevät ilmoituksen lasten syntymästä, nimestä ja vanhemmista y. m. tarpeellisista tiedoista.

Lääkärit, (Coroner) joiden tutkimuksetta ei ketään, ainakaan kaupungeissa saa haudata, ilmoittavat henkilön kuolemasta, nimestä, iästä, kotipaikasta y. m. siihen kuuluvista tiedoista. —

Kun siis voi lukea ja kirjoittaa sen verran että valmiisiin avioliittoilmoitusblanketteihin voi täyttää vaaditut vastaukset aviopuolisojen nimistä, syntymästä, iästä, vanhemmista, kotipaikasta ja kotimaasta, niin voihan lapiomieskin siihen kelvata ja hän on Ameriikassa laillinen, kun seurakunta hänet toimeen on valinnut.

Toinen syy miksi niin puutteellisia henkilöitä pääsee papeiksi on se ettei parempia ole ja parempia on vaikea vähillä varoilla ja uhrauksilla saada.

Ennenkuin käymme tarkastamaan hengellisen hoidon nykyistä tilaa, tahdomme seurata papilliseen toimeen ruvenneitten lisääntymistä siinä järjestyksessä kun se on tapahtunut, mikäli minulle on tunnettua.

Jo 1840—45 tienoissa vaikutti Alaskassa olleitten Suomalaisten keskuudessa Suomesta lähetettynä Pastori Uno Cygnaeus, (kuollut Suomessa.)

Suurimmissa siirtokunnissa Michiganin valtiossa vaikutti ensin noin 1850 tienoissa Norjan suomalaisten pyynnöstä Norjalaisen Ev. Luth. kirkon pappeja, jotka osasivat Suomea.

Vasta syksyllä 1876 saivat Suomalaiset ensimmäisen kotimaasta *kutsumansa* papin pastori A. E. Backmanin (nyt Ätsäriissä). Hän kuului siellä Norjalaiseen Luth. Synoodin I. Kirkkokuntaan.

1883 vihki Ruotsalainen Ev. Luth. „Augustana Synoodi“ ensimmäisen suomalaisen J. J. Hoikan papiksi käyttään „Augustana Collegen“ läpi. Hän on tämän Synoodin pappina palvellut Suomalaisiakin kansalaisiaan ruotsalaisten seurakuntainsa ohella, monessa siirtopaikassa.

Kun pastori Backman 1883 palasi kotimaahan, ikävoivät kansalaiset suuresti uutta sielunpaimenta ja saivat v. 1883 Norjalaisen Ev. Luth: „Hauge Synoodin“ itsellensä papiksi vihkimään erään Henry Turunen nimisen työmiehen, (kuollut). Kuitenkin saivat tämän miehen sijaan Ruotsissa vaikuttaneen entisen Suomen pakanalähetysseuraajan A. Malmströmin papikseen kunnes vihdoin 1885 heidän kotimaasta *kutsumansa* ja kauvan odottamansa pastori J. K. Nikander tuli. Hän on jatkuvasti väsymättömällä innolla uhrannut voimansa seurakuntansa, Suomalaisen Ev. Luth. Kirkkokunnan n. k. „Suomi Synoodin“ sekä koko Suomalaisen siirtokunnan hengellisen hoidon parantamiseksi ja järjestämiseksi.

1885 sai eräs entinen Helsingin alkeisopistolainen J. V. Lähde, (nyk. sanomalehtimies) „Augustana Synoodin“ vihkimään itsensä Suomalaisille papiksi, mutta erotettiin

1887 juoppouden ja pahentavaisen elämänsä tähden virastansa. Samoin vihki „Augustana Synoodi“ 1887 entisen Lähetyškoululaisen ja katekeetan F. E. Öhden papiksi, mutta täytyi hänetkin eroittaa papinvirasta 1890 juoppouden ja muun pahentavaisen elämän tähden. Nämät kumpikin eivät ole pappeuskirjoistansa luopuneet vaan ovat jatkaneet viime aikoihin asti pahentavaista vaikutustansa kiertäen paikasta paikkaan viipyen siksi, että eivät kansalaiset ole voineet heitä enää sietää, vaan ajaneet pois.

Norjalainen Luth. „Hauge Synoodi“ on niinikään vihkinyt erään työmiehen Villiam Williamsonin (noin 1885 t. 1887 papiksi, joka, vaikka nimeltä Ev. Lutherilainen, on ollut eriseurainen.

Episkopaalikirkko vihki (noin 1888) erään Mäklinin (Mac Lean) (tietämättömissä) papiksi suomalaisille, toivossa, että hän Suomalaiset seurakuntalaisensa yhdistäisi Episkopaalikirkkoon, mutta hänkin erotettiin siveettömyyden tähden virastansa.

Samoin on samassa tarkoituksessa viime aikoina „Congregationaalikirkko“ n. k. „Vapaakirkko vihkinyt ja kustantanut Suomalaisten keskuuteen Andren Groopin, Lehtisen, Lindroosin, Henriksonin, Lundellin y. m., jotka n. s. „Vapaan lähetyksen“ nimellä kulkevat.

1888 tulivat pastori J. V. Eloheimo (ent. Lindqvist) ja *kutsuttuna* kotimaasta lähetyssaarnaaja K. L. Tolonen.

1889 tuli ent. pappismies Heikki Tanner (Pellikka) Suomesta.

1890 tienoissa vihki Norj. Ev. Luth. „Hauge Synoodi“ H. Sarvelan sekä A. Sandströmin, (Saastamoinen).

Laestadiolaisten eli kuten heitä Ameriikassa kutsutaan „Apostoolis Lutherilaisten“ keskuuteen tuli 1890 tienoissa ent. pappismies A. L. Heideman. Laestadiolaisten keskellä toimittaa papintointa lukuisat maallikot.

1891 tuli *kutsuttuna* Suomesta pastori K. Huotari. Jotenkin samaan aikaan tuli Suomesta myöskin *kutsuttuna* pastori Abel Kivioja (jo palannut kotimaahan).

1893 tuli *kutsuttuna* pastori E. V. Hynninen (myös palannut kotimaahan).

1895 vihki „Suomi Synoodi“ papeiksi J. H. Kampin (joka 1898 itse erosi papinvirasta siveellisen hairahduksen takia) ent. ylioppilaan Aadolf Riipan, joka kauvan oli vaikuttanut raittius- ja sanomalehtimiehenä, sekä filos. maisteri Joh. Bäck'in.

1895 tuli ent. pappismies K. A. A. Koski (Renfors) Inkerinmaalta. 1896 tuli Suomesta *kutsuttuna* pastorit Albin Hukkanen ja Robert Ylönen (jälk. jo palannut kotimaahan).

1897 tulivat Suomesta niinikään *kutsuttuina* pastorit Pekka Airaksinen ja Mikko Havukainen, sekä karkaamalla perheensä jättäen pappismies Karppinen Temmekselä.

1898 tuli *kutsuttuna* Suomesta pastori A. Granholm.

1899 tulivat *kutsuttuina* Suomesta pastorit A. V. Sederström ja Adrian Mandellöf sekä omin päin pappismies Auer, (Kettunen).

Paitse näitä ovat siellä myöskin papista tunkeneet käymään piispa J. V. Eloheimon vihkimät. Ylioppilas I. Reinikka (nyt jo kuollut) työmiehet Nissilä, Mikko Kivi, Pauroos, ja Eriika Rantanen y. m. Vähemmin tunnettuina kuleksivat baptisti Lillvis sekä Petterson, Lillberg ja Häggman y. m. Lastenopettajana ja Ev. Luth. maallikkosaarnaajana mutta ei eriseuraisena vaikutti myös eräs Fred. Lindgren (palannut kotimaahan).

Tässä olkoon lopuksi mainittuna myöskin että Suomen Merimies Lähetyksen työmiehet ovat työskennelleet New-Yorkissa v:sta 1887, San Franciscossa v:sta 1890 ja Pensaclassa v:sta 1894.

Käymme nyt katsomaan lähemmin millaisiksi kirkolliset olot nykyään ovat muodostuneet ja järjestyneet.

ASHTABULA, HARBOR'IN OHIO'SSA
SUOM. EV. LUTH. KIRKKO.

SUOMAL. EVANKELIS-LUTERIL. KIRKKO HANCOCK'ISSA, MICH.,
J. K. NIKANDER, PASTORI.

Vuonna 1890 oli Suomalaisten siirtolaisten suurimmalla pesämaalla Michiganin valtiossa ja ympäristössä olot kehittyneet sinne tulleitten pappien uutteran työn kautta niin, että silloin löytyvät Ev. Luth. seurakunnat kokoontuivat Maaliskuun 25 p:nä ensimmäistä ja perustavaista Kirkolliskokoustaan pitämään ja neuvottelemaan yhteisen Suomen siirtokansan Ev. Luth. Kirkkokunnan perustamisesta.

Ameriikkalaiset Ev. Luth. Kirkkokunnat ovat kaikki Synodaalisia eikä piispallisia. Niitä johtaa määräaikoina kokoontuvat: Synodi- eli Kirkolliskokous ja sen asettama Consistoriumi. Asiat valmistellaan hiippakuntakokouksissa eli n. k. Conferenseissa. Kirkolliskokoukseen ja hiippakuntakokouksiin eli Conferenseihin ottavat osaa Kirkkokuntain ja Conferensein papit ja jokaista seurakuntaa edustavat papit.

Tällaisiksi muodostivat Suomalaisetkin Kirkkokuntansa ja antoivat sille nimen „Suomi Synodi“.

Tässä kokouksessa hyväksyttiin myöskin pastori J. V. Eloheimon sitä varten laatima Synodin perustuslakehditus.

Suomi Synodin perustettua eivät enää muitten kansain *Ev. Luth. Kirkkokunnat* ole vihkineet Suomalaisille pappeja.

„*Suomi Synodi*“ on tarmolla huolimatta ajan hengen ja kansan häälävän mielen vaihteloista ja sanomalehtien tunkeilemisista, kokenut järjestää hengellistä hoitoa siinä määrin kuin olot ovat myöntäneet ja kansalaiset järjestyksen ja järjestetyn sielunhoidon ja seurakunta elämän alle ovat alistuneet. Sen työ on ollut rakentavaista ja vaikuttanut, mihin sen vaikutus on ulottunut, pysyväistä seurakuntaelämää. Kaikkialla missä sen työmiehet ovat saaneet häiritsemättä kauemmin aikaa vaikuttaa on sisällistä ja ulkonaista muutosta tapahtunut parempaan päin kansalaisten oloissa ja elämässä. Mutta Ameriikan laajuuteen ja siirtokuntain monilukuisuuteen sekä hajanaisuuteen nähden, kuin myös vastustavain voimain lukuisuuteen nähden

on niiden vaikutus vielä riittämätön uudistamaan ja pala-uttamaan kansaamme Jumalanpelkoon ja järjestettyyn seu-rakunta elämään.

Suomi Synoodiin kuuluvat nykyään seuraavat papit: J. K. Nikander, Synoodin tähänastinen esimies eli presi-dentti, nykyinen „Suomi Opiston“ johtaja Hancock'issa Michiganin valtiota.

J. J. Hoikka, East Tavas, Michigan. K. L. Tolonen, Synoodin nykyinen esimies eli presidentti, Ishpeming, Michi-gan. H. Tanner, Ironwood, Michigan. K. Huotari, Harbor, Ohio.

H. Sarvela, Soudan, Ely, Minnesota. Adolf Riippa, Astoria, Oregon. Fil. Maist. Juho Bäck, Hancock, Michigan, Opettaja Suomi Opistossa.

Mikko Havukainen, Eveleth, Minnesota. Pekka Airak-sinen, Cape Ann. Massachusetts. A. V. Sederström, Calu-met, Michigan (ehkä jo paluulla kotimaahan.)

Suomi Synoodiin kuuluvat seuraavat seurakunnat: *Michiganin* valtiossa Calumetin, Hancock'in, Ishpeming'in, Ironwood'in, Negaunee'n, Newberry'm, Republic'in, Besse-mer'in, Champion'in, Palmer'in, Copper Falls'in ja Central'in, Crystal Falls'in, Allouez'in, Wakefield'in, Baraga'n, Pequa-ming'in, East Tawas'in Trout Creek'in Marquette'n, Iron Mountain'in, Jakobsville'n ja Laird'in.

Dakotan valtiossa:

Lead City'n, Terraville'n, Savo'n, Poinsett'in.

Minnesotan valtiossa:

Minneapolis'in, Cokato'n, NewYork Mills'in, Grand Marais'in, Eveleth'in, Brainerd'in Biwabie'in.

Wisconsinin valtiossa:

Brule'n, West Superior'in.

Wyomingin valtiossa:

Red Canon'in, Rock Springs'in.

Illinois'in valtiossa:

Chicago'n.

Massachusetts'in valtiossa:

Cope Aan'in, Allstoni & Brightonin, West-Gardner'in.

Ohion valtiossa:

Harbor'in.

Oregonin valtiossa:

Astoria'n.

Canadassa:

Copper Cliff'in. NewFinland'in.

Siis noin 46 seurakuntaa, joissa kaikkiaan on noin 9,000—10,000 vakinaista jäsentä. Enimmät ovat Michiganiin ja Minnesotan valtioissa, missä kansalaistemme asuinpaikat ovat lähempänä toisiaan ja joissa kokoamis ja sielunhoito työ on ollut helpompaa jatkuvasti tehdä Suomi Synoodin vähillä voimilla.

Synoodin äänenkannattajana ilmestyy vuodesta 1889 „Paimen Sanomat“, joka viikko, sekä pyhäkouluja varten kuvallinen „Lasten lehti“ kerran kuussa.

Vuosittain kokoontuu kesäkuussa Kirkolliskokous pohtimaan ja järjestämään Kirkkokunnan yhteisiä asioita.

V. 1896 perustettiin „Suomi Opisto“ (Suomi College) niminen korkeakoulu joka aijotaan myöskin laajentaa Yliopistoksi ja Pappisseminaariksi, jos tarpeellista kannatusta kokoontuu. Se ylläpidetään vapaaehtoisilla lahjoilla ja oppilaitten lukukausimaksuilla ja on se Synoodin johdon ja valvonnan alla. Sen oma talo on nykyisin valmistunut ja Tammikuussa 1900 vihitty Hancockissa Michiganin valtiossa. Sillä on nyt tästä kodista velkaa yli 100,000 Sm. Varat ja opettaja voimat ovat vielä vähäiset. Tämä tärkeä laitos, josta tulevaisuudessa valmistuu siirtokansalle sielunpaimenia ja opettajia sekä muita johto miehiä, tulisi saada kotimaastakin yleistä kannatusta, varsinkin näin alkaessa ennenkuin siirtokansa on sen hyödyn tajunnut ja itse yleisemmin rientänyt avustamaan.

Yhden papiksi vihkimisen on Synoodi vasta toimittanut v. 1895.

Suomi Synoodin seurakunnissa noudatetaan Suomen Emäkirkon kirkollisia opetus, hartaus ja käsikirjoja sekä

sen järjestystä kaikessa missä vieraan maan olot ja järjestys eivät välttämättömästi poikkeusta vaadi. — Ameriikassa ei ole esim. avioliittoon kuulutusta, vaan todistajan vannottua rauhan tuomarin tahi papin edessä (eri valtioissa, kaupungeissa ja maalla on eri laki) pariskunnan olevan vapaan ja esteettömän avioliittoon saa pariskunta naimaluvan ja vihitään. Mies voi mennä heti vaimon kuoltua uuteen avioliittoon, eikä siellä pidetä pesän eli kalunkirjoitusta ja pesäjakoa avioliiton ehtona. —

Useimmissa seurakunnissa on jo suomenkielisiä pyhäkouluja seurakunnan tahi ylimalkaan oman kansan lapsia varten toimessa.

Kaikessa pyrkii Suomi Synoodi täyttämään niitä toiveita, joita kotimaan kirkko voi asettaa Tytärkirkollensa sen nykyisellä kehitysasteella ja niillä voimilla sekä niissä oloissa missä se vaikuttaa. Kun se pyrkii säilyttämään kotimaan kirkon tunnustusta oppia ja järjestystä niin puhtaana kuin mahdollista vieraan maan epäjärjestyksen, vallattomuuden, pintapuolisuuden ja löyhyyden vaikutuksilta, on se saanut vastaansa Ameriikan olojen ihailijat ja kaikenlaisen vallattomuuden puolustajat ja harjoittajat. Taistelussa näitä vastaan on sen äänenkannattaja Paimen Sanomat, arvostellessaan heitä ja paljastaessaan vääryyttä ja pahuutta, joskus taistelun kuumuudessa tullut unohtaneeksi punnita sanojansa niin tarkoin kuin olisi pitänyt ja niin antanut syytä vastustajille vihanpurkauksiin ja soimauksiin, jotka ymmärtämättömän osan kansasta silmissä ovat näennäisesti heikontaneet luottamusta Synoodiin.

Synoodille vihamieliset henkilöt ovat myöskin loukkaantuneet erästä pykälästä Synoodin perustuslaissa, joka säättää Synoodiin kuuluvien seurakuntien omaisuuden joutumisesta Synoodin hoitoon, jos seurakunta hajoisi ja siksi kunnes se uudestaan virkoo. Tämä pykälä on hyvässä tarkoituksessa tehty, mutta väärin ymmärretty ja väärin selitetty muka vapauden ja omistusoikeuden loukkauksena vapaassa maassa.

Suomi Synoodiin kuuluvista seurakunnista ei kuitenkaan kuulu mitään valituksia Synoodia vastaan ja tämänkin pykälän on Kirkolliskokous jättänyt perustuslakiin joka siis todistaa panetteluiden perättömyyden.

Mitä tulee itse sielunhoitoon, on se tunnustettu paraaksi niissä seurakunnissa, jotka ovat saaneet nauttia Suomi Synoodin pappien vaikutusta.

Useat kristinuskaiset kansat Ameriikassa ovat pitäneet velvollisuutenansa toimittaa lähetystyötä ulkopuolella kirkkokuntaansa olevain kansalaisten keskellä. Kukin Kirkkokunta on lähetyspastorien kautta etsinyt kansalaisiansa ja pyrkinyt rakentamaan seurakunnallista yhteyttä ja järjestettyä sielunhoitoa heidän keskellensä.

Samaa on Suomi Synoodikin koettanut tehdä, mutta sen varat ja työvoimat eivät vielä riitä monta lähetyspappia kustantamaan. Sen papeista on yksi käynyt lähetyssmatkoilla aika ajoin, mutta hänen työnsä ei ole voinut suurta vaikutusta matkaansaada, niin laajalla työmaalla ja oloissa, joissa jumalattomat ja epäjärjestyksen voimat vielä ovat lukuisat ja aina pyrkivät repimään maahan sen minkä lähetyspappi on rakentanut. Kun paimen, jonka täytyy olla kiertelevänä, on siirtynyt toiseen paikkaan, tulevat irtolais- ja kulkuri-saarnaajat ja pilaavat panetuksillansa ja oman voiton pyynnissensä kaiken työn, mikä enemmistössä ei vielä ole ehtinyt juurtua ja missä pysyväisen ja oikean järjestetyn sielunhoidon paremmuus ei ole ehtinyt näkyä. Muutamat vakavammat kansalaiset ehkä ovat pysyväisiä, mutta heidän äänensä on heikko. —

Samoin kuin Suomi Synoodi on terveellisesti vaikuttanut kansalaisten hengellisen hoidon kehitykseen, niin on myöskin *Suomen Merimies Lähetys* aikansa ja voimainsa mukaan tässä työssä ollut osallisena.

Sen työmiehinä ovat olleet *New Yorkissa* ja sen ympäristöllä v:sta 1887 alkaen Pastorit Emil Panelius, Juho Korhonen, Väinö Durchman, Albin Hukkanen ja Alfred Gröning sekä v:sta 1894 assistentti Kyösti M. Hellin, joka

talvisin on työskennellyt Pensacolassa, Floridan valtiossa; sekä v:sta 1899 assistentti Juho Varmanen siirtolais saarnaajana myöskin NewYorkissa.

San Franciscossa ja ympäristössä v:sta 1890 pastorit: Matti Tarkkanen, Robert Hernberg ja Akseli Renvall sekä v:sta 1897 assistentti Juho Heikki Heimonen. Sekä v. 1899 Siirtolais Lähetyspastori Kustaa Sahlberg.

Nämät ovat oman vasituisen virkansa ohessa työskennelleet lähivaltioiden siirtolaisten keskuudessa sen minkä ovat voineet, heillä kun on ollut asemapaikoillaankin maissa asuvain Suomalaisten kesken sielunhoitoa jaettavana merimies-lähetystyön rinnalla, joka kyllä vaatisi koko ajan ja kaikki voimat. Vieläpä ovat ruotsinkielisistäkin maissa asuvista kansalaisista huolta pitäneet. — Yksin NewYorkin kaupungissa oli palveltavana noin 4,000—5,000 suomen ja ruotsinkielistä kansalaista paitse merimiehiä. — Jotenkin laajalti on heidän vaikutuksensa kuitenkin uletunut siirtolaisten keskuuteen ja ovat he aina matkoillansa saaneet nauttia rakkautta ja erinomaista luottamusta. Lähetettyinä ja palkattuina kotimaasta on heillä turvattu ja riippumaton asema seurakuntaansa nähden. Luottamus ja rakkaus Suomen Merimiespappiin on saanut alkunsa siirtolaisissa jo Englannissa missä sikäläiset Merimiespappit kohtaavat siirtolaisia kun sydän näillä on vielä pehmeä vasta päättäneestä merimatkastansa ja ikävästä isänmaan ja omaistensa vasta jätettyä. Rakkaudella ja Jumalan sanalla tervehtii heitä silloin merimiespappi ja evästää heitä taas Jumalan sanan neuvoilla ja varoituksilla Atlantin yli lähtiessä. Ameriikassa olevat merimiespappit ovat myöskin kirjevaihdon kautta saanut neuvoa ja auttaa monta. Siirtolaiset ovatkin tottuneet heihin luotettavina ystävinä turvaamaan neuvoja ja apua saamaan varsinkin kun, kuten jo ennen olen maininnut, ei heillä Suomen valtion puolesta ole Ameriikan Itävaltioissa kenenkään puoleen voisivat kääntyä, kun ei konsulaatissa ole ketään, joka heitä ymmärtäisi tahi heistä huolisi. — Merimiespappien uutteran työn

kautta ovat siirtolaiset lähivaltioissa monin paikoin liittyneet seurakunniksi ja muutamat näistä jo kutsuneet kotimaasta itsellensä papit.

En sanele enempää Suomen Merimies Lähetyksen työstä, koska se „Merimies Ystävain“ kautta on kotimaassa jo tunnettua.

Suomi Synoodi, jonka työala tarkoittaa koko siirtokansaa, on kuten jo olemme maininneet yhä saanut kärsiä häiriötä työssään ulkopuolisilta tunkeilijoilta sekä sanomalehdiltä että itsetungenneilta entisiltä papeilta ja irtolais- ja kulkurisaarnaajilta. Näistä saarnaajista sananen.

Heti Synoodin perustettua se sai vastaansa yhden perustajistansa pastori J. V. Eloheimon, joka antoi painosta v. 1892 „Yleisvaltakunnan Julistuksen“, muka ilmestyksenä, jossa hän ilmoittaa Jumalan kutsuneen hänet „Valtamajestäätksi“ tulevan tuhatvuotisen valtakunnan aikana. Tämän kirjan vaati Suomi Synoodin Consistorio hänet peruuttamaan ja hävittämään. Mutta kun hän ei sitä tehnyt, täytyi Consistorion eroittaa hänet Synoodista. Hän silloin perusti muutamain juonittelijain ja ihailijain kanssa uuden muka Ev. Luth. piispallisen kirkkokunnan ja valitutti itsensä sen muka edustajilla piispaksi siihen sekä laillisti tämän kirkkokunnan Ameriikan lakien mukaan. Hän on nyt ollut piispana ilman hiippakuntaa. Hän on papeiksi vihkinyt kaikenlaisia seikkailijoita ja työmiehiä, jopa naisiakin valtuuttanut papillisiin toimiin, kun vaan alistuvat hänen piispauteensa. (J. Reinikka, M. Kivi, Pauroos, Nissilä, Eriika Rantanen.) Paitse häntä ja hänen vihkimiehiänsä ovat kaikesta järjestyksestä riippumattomina papista käyneet jo ennen mainitut Mäcklin, J. V. Lähde, Villiam Williamson, Öhde, Lillvis, Sandström, Pettersson, Lillberg, K. A. A. Koski (Renfors), Karppinen, J. Lundell y. m.

Ne ovat useimmat olleet Ameriikkalaisen ja järjestetyn hengellisen hoidon vastustajia, kun ei Suomi Synoodi ole voinut heidän pappeuttansa hyväksyä, he kun eivät ole tahtoneet alistua Suomi Synoodin kokeisiin ja johtoon. Useat heistä ovat pahentaneet ja paaduttaneet ja eripuraisuuteen saattaneet kansaamme melkein joka paikassa, missä ovat olleet, niin että on melkein mahdotonta sellaisilla paikoilla saada mitään hengellistä työtä toimeen pitkään aikaan. Ei ainakaan voi niiden paikkakuntalaisten alkuunpanoa toivoa hengellisiin rientoihin sillä epäily, petturien pelko ja eripuraisuus pidättää kaikkia papin hankkimiseen mitään uhraamasta, vaikkapa heillä olisikin luottamusta Suomessa valmistuneeseen ja vihittyyn pappiin. Papin hankkiminen Suomesta ja palkkaaminen on nimittäin siksi kallista ettei siihen voida saada tarpeeksi rahaa kootuksi petoksista kyllästyneen kansan keskellä. Kutsumatta taas ei oikeita miehiä Suomesta ole lähtenyt.

Tuollaisilla hävitetyillä paikoilla on yksin monivuotisen uskollisen lähetystyön kautta mahdollista herättää uutta eloa ja harrastusta. Tällainen hävitetty paikka oli esim. NewYorkin Suomalainen siirtokunta, kun Suomen Merimies Lähetyksen ensimmäinen työmies Ameriikassa pastori Emil Panelius sinne saapui 1887. Noin kaksi vuotta sitä ennen oli siellä ollut suuri harrastus seurakunnan perustamiseksi. Papin tointa oli kutsuttu toimittamaan jo ennen mainittu J. V. Lähde ja seurakuntapyrintö oli hyvällä alulla. Oma kirkko oli ollut oston alla ja jo käytettävänä. Vähässä ajassa koottiin siihen tarkoitukseen 2,000 (10,000 Sm.) ja loputkin kirkon hinnasta olisi vähitellen saatu kokoon, ellei papiksi kutsuttu olisi näyttänyt oikean karvansa. Milloin saivat seurakuntalaiset lunastaa paimenensa putkasta, jonne juonumuksen tähden oli joutunut, milloin esiintyi hän juopuneena kirkossa, tahi vei H. P. Ehtoollis vieraansa suoraan kapakkaan, milloin piti hän juominkeja, tanssiaisia ja lauluharjoituksia kodissaan kirkkotalossa. Vakavimmat erosivat, kirkko tuli myytäväksi ja monen työmiehen raskaalla

ISHPEMING. SUOM. EV. LUT. KIRKKO.

PASTORI WALLIN, OULU; M. RAUTANEN, LÄHETYSSAARNAAJA
ETELÄ-AFRIKASSA VUODESTA 1868. PASTORI J. J. HOIKKA, EAST
TAWAS'ISSA, MICH.; ROVASTI HEDBERG, EVANKELISEN LIIKKEEN
ISÄ SUOMESSA; PASTORI H. TANNER, ASTORIASSA, OREG.

työllä ansaitut säästöt, siihen uhratut, menivät sitä tietänsä. Moni oli antanut 200, 300, jopa jotkut 400 (2,000 Sm.) Siitä syntyi tietystikin pettymys ja niin suuri pahennus ettei ole ollut helppoa saada seurakunnallista yhteyttä enää toimeen. Vasta 1896 perustettiin uusi järjestetty seurakunta maissa asuvain kansalaisten keskuudessa Suomen Merimies Lähetyksen yhteyteen. Brooklyn'issä nykyisen (Greater NewYorkin) Suur NewYorkin toisessa osassa, kyllä myös on kauvan yritetty seurakuntaa mutta vasta viime aikoina se on vaurastunut. Siitä on Lähetyksen työlle ollut alituista kiusaa ja häiriötä. Monta vuotta noin 10 vuotta sai Lähetys uutterasti tehdä työtä ennenkuin luotto palasi ja Herran henki sai sydämiä liikutella ja yhdistää Herran työtä kannattamaan. Nykyään on siellä siis jo kaksi järjestettyä seurakuntaa ja Herran työhön aletaan taas uhrata kuten 13 vuotta sitten.

Samoin oli myös penseys esim. Massachusettsin valtiossa asustavien kansalaisten ryhmissä suuri ja irtolaisaarnaajain vehkeilyt pitivät sitä yhä vireillä. Mutta Merimies Lähetyksen lähes 8 vuotinen vaikutus heidän keskellänsä tekemillä saarnamatkoilla sai sielläkin luottamuksen vihdoin palautetuksi, niin että 1896 saatiin sinne Lähetyksen työmiehen välityksellä ensimmäinen Suomesta kutsuttu pappi toimitetuksi. Nyt siellä on ollut kaksikin Suomesta kutsuttua pappia työssä ja ovat olot vakaantumistansa vakaantuneet ja järjestyneet.

Nykyaikana on kansalaistemme keskuudessa siellä täällä, missä sanomalehdet ja panetukset sekä irtolaishenkiset papiksi tunkeilijat ovat saaneet mieliin kylvää vihaa ja ennakkoluuloja Suomi Synoodia vastaan, muodostunut n. k. *Kansallisseurakuntia*.

Nämät ovat syntyneet enimmäkseen aivan suruttomain ja luonnollisessa tilassa olevain kansalaisten *kansallisista* kirkollisista riennoista, he kun eivät ole tahtoneet näkyä muita kansallisuuksia huonommilta kaiken Jumalanpalveluksen ja seurakunta elämän puutteessa. Vaikuttimena näiden seurakuntain perustamiseen on myös ollut tarve saada kirkolliset eli papilliset toimet kansalaisille toimitetuiksi Suomen kielellä, sekä jos mahdollista niin toimitetuiksi että ne kotimaassa kelpasivat. Mutta niin kuin surutoin kansa nämät seurakunnat on perustanut ja muodostanut, niin sillä useinkin on suuri taipumus tahtoa määrätä pappinsa saarnan ja toimen oman mielensä mukaan. He tosin tunnustautuvat Ev. Lutherilaisiksi, mutta eivät aina tahdo käytännössä antaa tunnustuksen ja järjestyksen sitoa oppia ja elämää.

He esim. kokoovat varoja seurakunnallisiin pyrintöihin kaikenkaltaisilla maallisilla huveilla ja kiihottimilla seuraten siinä monen Ameriikkalaisen vapaa- ja lahkolaiskirkon löyhiä tapoja. Monessa paikassa käyttävät Hebran huonetta muihinkin tarkoituksiin kuin Jumalan palveluksiin eli sellaisiin seurakunnallisiin kokouksiin, joissa on hengellinen ohjelma ja kirkonkokouksiin. Eivät ole myöskään suvainneet järjestettyä johtoa eikä kohtuullisia ja laillisia vaatimuksia papiksi pääsemiseen. Eivätpä tahdo kauvaa suvaita totuuden kurittavata ja paljastavata valoa.

Nämät nyt puuhaavat uutta Kirkkokuntayhdistystä, jolle ei kotimaassa kuitenkaan anneta mitään tunnustusta. Sen puuhan etunenässä ovat olleet K. A. A. Koski ja muutamat sanomalehtimiehet. Perustava kokous pidettiin Rock Springs'issä Wyomingin valtiossa ²⁶/₆ 1898. Kirkkokunnan esimieheksi valittiin siinä tunnettu, piispa J. V. Eloheimo ja varaesimieheksi K. A. A. Koski. Kirkkokunnalle päätettiin, eroksi Suomi Synoodista nimi: Ameriikan Suomalainen Ev. Luth. *Kansalliskirkko*.

Vielä ovat mainittavat „Vapaan lähetyksen“ työmiehet, — Ameriikan Vapaakirkon, n. k. Congregationaalikirkon, vihkimät ja palkkaamat saarnaajat, jotka myöskin jo ovat mainitut nimeltä. He työskentelevät yksimielisesti, mutta Suomi Synoodin ja koko Ev. Lutherilaista kirkkoamme vastaan, synnyttämällä kateellisilla panetuksillansa ja paisuneella hengellä kansalaisissa, jotka saavat joukkoonsa, nurjaa mieltä kirkkoamme ja sen työmiehiä kohtaan.

Suomenkielisten Suomalaisten keskuudessa on heidän työnsä rajoittunut enimmäkseen Itävaltoihin. Ruotsalaisten ja samalla ruotsinkielisten Suomalaisten keskuudessa on heidän työmiestensä luku ja työala rajoittamaton.

Eriseuraisina elävät myöskin n. k. Apostoolis Lutherilaiset eli Laestadiolaiset. Heitä on kyllä paljon mutta hekin ovat hajalla. Heillä on ainoastaan maallikkosaarnaajia pappeina paitse yksi entinen Suomen pappi A. L. Heideman. Hän on aikanaan saarnannut myöskin kansallisseurakunnan pappina Calumetissa Michiganin valtiossa, sen ollessa papitta ja häntä siihen pyydettyessä.

Lahko on sielläkin hajonnut kahtia. Lukuisat ovat siis, kuten edellä olevasta selvenee, ne hengelliset voimat, jotka meidän Ev. Luth. Kirkkomme ja sen työhön nähden ovat hajoittavaista ja ehkäiseväistä laatua.

Maassa missä Kirkko on eroitettu valtiosta ja jossa ei ole kenenkään pakko kuulua mihinkään uskonnolliseen järjestettyyn yhteyteen ja missä sentähden seurakunta — elämän ylläpito vaatii suuria aineellisia uhrauksia niiltä, jotka sitä harrastavat, vajoovat monetkin siirtolaiset, jopa suurin osa, ahneudesta ja välinpitämättömyydestä ja lankeemuksesta yksin aineellisten etujen valvomiseen, rikkauksien kokoomiseen ja niitten, himoissa nautitsemiseen, eivätkä

kuulu mihinkään kirkolliseen yhdistykseen. Herättävällä lähetystyöllä ovat he nostettavat raa'asta elämästä, johon ovat vajonneet ja palautettavat Jumalanpelkoon ja Jumalan sanan tarpeeseen, niin että ymmärtävät järjestetyn seurakunnallisen yhdistyksen olevan heille tarpeellisen lasten opetuksen ja sielun hoidon tähden. Seurakunnan jäseninä he eivät ole sidotuita pysymään, vaan jokaisella on vapaus erota siitä milloin parhaaksi näkyy. Opettajan ja seurakunnan aineellisen toimeentulon kysymys tällaisissa vapaissa oloissa vaatii opettajalta ja seurakuntalaisilta uskoa, rakkautta, viisautta ja kärsivällisyyttä, uhraavaisuutta, toivoa ja kestävyyttä. Papin toimeentulo varsinkin pienemmissä siirtolaisryhmissä ja ennenkuin seurakuntaolot ovat ennättäneet vakaantua, melkein mahdotoin ilman apua ulkoapäin eli ilman muita sivuansioita tahi ellei ole monta pientä ryhmää palveltavana. Sillä monasti jäsenet, luonnollisia ihmisiä kun alussa ovat ja monasti, vaikka ovat heränneitäkin olleet, kun lankeevat syntiin ja opettaja nuhtelee seurakunnassa olevia syntejä, paheita ja puutteita, eroavat seurakunnasta tahi kieltäytyvät maksamaan opettajalle palkkaa. Kuinka häirittyä ja voimatonta on työ silloin, jos papin täytyy ruveta muilla ammateilla elantoon hankkimaan, niinkuin Ameriikassa on hyvin tavallista.

Ymmärrettävä on myös kuinka kovalle ottaa siellä pelkäämättä puhua totuutta, vihasta; panetuksista, aineellisesta puutteesta huolimatta. Väsymättä täytyy paimenen siellä seurakunnasta ulkopuolella oleville toimittaa kirkolliset toimitukset vaikka jo monasti ennen on niitä toimittanut ja silloin heitä turhaan kehoittanut seurakuntaan yhtymään.

Hänen tulee vaan iloita jokaisesta tilaisuudesta, jonka kautta voi päästä kansalaisten koteihin sanan siementä kylvämään, mitä ei muuten olisi tilaisuudessa tekemään, kun useimmat eivät edes käy kirkossakaan. Hänen täytyy iloita että jätteenä kirkollisesta elämästä on edes tämä

ulkonainen tapa, johon hän voi lähetystyönsä liittää. Muiden kansain kesken oleva ulkonainen tapa ja vaatimus että lapset ovat kastettavat, avioliitot pappien solmittavat, kuolleet siunattavat sekä ajatus että jos kotimaahan joskus on palattava, täytyy ainakin nuo ulkonaiset toimet olla valvottuina, ovat näet useimmilla ainoina vaikuttimina kirkollisten toimitusten toimituttamiseen.

Missä taas Ölot ovat saaneet kehittyä ja vakaantua parempaan päin utteran ja monivuotisen työn kautta, siellä on seurakuntaelämä kylläkin vireätä ja seurakunnan jäsenten ja opettajan välinen suhde sangen hyvä. Tätä hyvää suhdetta lisää vielä tieto siitä että ollaan vieraalla maalla maallisesti ja hengellisesti. Jos joku eroaakin, niin hän pian ehkä jälleen palaa ja kaikissa tapauksissa sellaiset seurakunnat, joissa on vakava, totinen opettaja, saavat luottamusta ja kasvamistaan kasvavat.

Tällaisissa oloissa muuten tulee enemmän kuin kotimaan järjestetyissä oloissa huomaamaan niiden voimain suuruutta, jotka taistelevat ihmisolennosta. Kun esivallan käsivarsi ja kirkon isällinen kuri on poissa eikä mitään pakkoa ole apuna, silloin kysytään, onko voimaa katkoa niitä siteitä ja voittaa niitä kiusauksia, jotka pidättävät ihmistä antautumasta vapaasti Herran tielle ja uhraamasta Herran työhön omaisuudestaan. Mutta iloista ja vahvistavata on myöskin nähdä kuinka ihmeellinen voima Herran sanalla on, kun se saa sellaisen vapaan olennon vedetyksi synnin tieltä pahuuden ja itsekkäisyyden pauloista Herran omaksi. Silloin saa nähdä, kuinka Herra saa ihmisen sydämen irroitetuksi ahneudestakin ja saa hänet pitämään Herran työn omanansa ja henkensä ja maallisen tavaran lahjana, joka on annettava Herralle, kun Hän sitä haluaa työhönsä.

Siellä saa myöskin nähdä kuinka ne, jotka ovat lihansa vapauteen jätetyt pahojen valtojen vapaan vaikutuksen alaisiksi ilman Jumalan sanan kuria ja seurakunnan terveellistä isällistä silmälläpitoa ja kuritusta, pakenevat

Jumalan sanaa yhä enemmän että saisivat himoissansa elää rauhassa, vieläpä vetävät lapsensakin mukanaan samaan kiroukseen.

Kun kuitenkin huomaa että Jumalan sana on voimallinen monta palauttamaan sellaisistakin, niin tulee käsittelemään että Jumalan rakkauden tahto on viimeiseen asti etsiä heitä ja että Herran seurakunnan tarkoitus, ihana oikeus ja velvollisuus on tehdä tämä.

Hes. 34: 16. „Kadonneet tahdon minä etsiä ja eksyneet tallelle tuottaa, haavoitetut sitoa, heikkoja vahvistaa.“

Joh. 21: 15—17. Luukk. 15: 4—6, 15: 8, 9, 15: 31.

IV.

Koska siirtokansamme kuuluu meidän kansankirkkoon ulkomaallakin ollessansa, niin pitäisi kirkkomme, muiden kansakuntain esimerkkiä noudattaen, jos se tahtoo olla tarkoituksellensa ja Herran tahdolle uskollinen, etsiä siirtolaisiansa vieraallakin maalla ja ryhtyä toimiin, jotka estäisivät heitä sortumasta liian vapauden kautta ja sanan kurin, neuvon ja lohdutuksen puutteessa ijäiseen perikatoon.

Tämä onkin nykyaikana tunnustettu, mutta ehkä kuitenkin ei ole sitä ryhdytty toteuttamaan niin pontevasti, kuin asia vaatisi. Sen johdosta mitä lyhyenä siellä oloaikana sain oloista nähdä, pyydän täten lausua muutamia ajatuksia ja ehdotuksia miten kirkkomme voisi rientää siellä työskenteleväin avuksi.

Suomen kirkon tulisi johtaa ja tukea Tytärkirkon työtä ja työmiehiä sekä siveellisellä että aineellisella avulla ja kannatuksella. Ja koska Tytärkirkon työvoimat ovat riittämättömät yksin tekemään sitä lähetys- ja sielunhoitotyötä, mikä siellä olisi tarpeen, niin tulisi Emäkirkon lähettää sille työvoimia riittävästi avuksi.

Siveelliseksi kannatukseksi ja evästykseksi tulisi 1:0 jokaisen meidän kirkkomme jäsenen, joka lähtee Ameriikkaan saada papistolta kotiseurakunnassansa suosituskirjaksi „*Siirtolaispapinkirja*“, Suomi Synoodin seurakuntiin Ameriikassa, kehoituksella palatessansa tuomaan todistuksen siitä missä hän on ollut ja miten elänyt.

Ilman todistusta paikoista missä hän on ollut ja mistä sellaista voi saada, ei siirtolaista ehkä pitäisi ottaa takaisin vastaan seurakuntiimme ilman erityistä anomusta ja uutta uskontunnustusta. Tämä toimenpide, samalla kun se vaatisi siirtolaista yhtymään seurakuntiin siellä ja tapaamaan siellä olevata paimenta, olisi myöskin tärkeä papistolle siellä heidän työnsä suhteen uusien tulokkaiden kesken ja tietääksensä kummoiset tulokkaat ovat. Varsinkin avioliittojen solmimiseen nähden on sillä tärkeä merkityksensä, kun papit siten voivat saada varman tiedon heistä, ovatko naimisissa, vai ei. Sieltä palaavan todistuksella jos se voitaisiin saada, olisi samoin suuri merkityksensä, paitsi sielunhoidollisen kurin suhteen käytännöllisessä suhteessa antaen jotain taetta siitä ettemme kotimaassa tulisi vihikineeksi avioliittoon sellaista, joka on Ameriikassa vihitty ja on hänet jättänyt sinne. Eikä pitäisikään täällä kuulutukseen panna Ameriikasta palannutta ilman sellaista todistusta. Ameriikassa olevat papit voisivat myös silloin asettaa sen säännön etteivät vihkisi ketään, jolla ei ole sellaista todistusta kotimaasta.

Kulutuksella kotimaassa ei ole suurta merkitystä, jos siirtolainen on kauvan ollut Ameriikassa, ilman todistusta Ameriikasta että hän sieltä on vapaa. Turhaa on vaatia ainoastaan kotimaassa kuulutusta Ameriikassa vihittävälle, varsinkin jos hän on kauvan siellä ollut, sillä onhan hän voinut olla siellä naimisissa, ilman että siitä kotimaassa mitään tiedetään. Siellä pitäisi olla esteettömyyden todistukset missä hän kulloinkin on oleskellut kauemman aikaa. Ellei hän sitä muuten voi saada niin tulisi hän ilmoittaa aijotun avioliittonsa Suomen siirtolaisten enin

leviävässä lehdessä, jonka toimitukselle eli kotimaan papistolle estäjä saisi esteensä ilmoittaa. Ellei estettä tulisi jossain määrääjassa, niin voitaisiin hän pitää sieltä esteetömänä. Tietysti ei missään tapauksessa voi olla ihan varma siirtolaisista, elleivät ole pysyväisesti yhdessä eli muutamassa paikassa oleskelleet. Tietysti ei tälläkään siis voida kaikkia petosta välttää, varsinkin kun ei kaikista paikoin siellä ole mahdollista saada täysin tyydyttävätä todistusta, mutta sen ei pitäisi saada estää yrittämästä tehdä jotain mahdollisen vallattomuuden ehkäisemiseksi.

Siirtolaispapinkirjan eli suosituskirjan tulisi olla painetun Suomen ja Englannin, Ruotsin ja Englannin kielellä, niin että Ameriikassa järjestyksen valvojat ja papisto ymmärtäisivät sen sisällön ja tarkoituksen, siitä olisi kielen-taitamattomille kansalaisillemme sanomaton käytännöllinen hyöty ja apu. Sen tulisi mielestäni sisältää:

a) Suomen Ev. Luth. Kirkkokunnan leima ja lähtö, seurakunnan kirkon kirjan osa ja sivu.

b) Siirtolaisen nimi, sääty ja asunto;

c) Syntymäpaikka ja aika;

d) että hän on seurakunnan jäsen siis H. P. Ehtoolisella käyvä ellei ole muistutusta;

e) tieto onko hän nainut ja jos on: vaimon, miehen ja lasten jos niitä on mukana eli kotona, nimi ja syntymäaika ja paikka;

f) että hän nauttii kansalaisluottamusta;

g) onko naimaton, leski, rokotettu;

h) suositus Suomi Synoodin eli Suomen Merimieslähetyksen seurakuntiin Pohjois Ameriikan Yhdysvalloissa eli Canadassa.

Paitse tätä tulisi sen vielä sisältää muistutus eli huomautus siitä että siirtolaisen tulee 1:o jos mahdollista kuulua siellä Ev. Luth. Kirkon seurakuntiin. 2:o tulee palatessa tuoda todistus seurakunnilta jokaisesta pakkakunnasta missä hän on oleskellut. 3:o Ellei siellä olisi seurakuntaa, tulisi hänen edesauttaa sen perustamista ja ylläpitoa.

KENTTÄ JUMALANPALVELUKSEN JÄLKEEN BROOKLYNIN METSIKÖSSÄ 18²⁸/795.
SEURAKUNTALAISET, OPETTAJAT JA PYHÄKOULULAPSET.

4:o Ellei olisi pappia seurakunnassa, niin hänen tulisi hankkia todistus seurakunnan esimieheltä ja ellei paikkakunnalla olisi mitään seurakunnallista yhdistystä eikä saataisi toimeen, tulisi hänen joltakin viranomaiselta tuoda jotain todistusta siitä ettei seurakuntaa ole ja käytöksestensä työpaikastansa.

Ennenkuin kenellekään naimattomalle siirtolaiselle annettaisiin mainittu papinkirja, tulisi hänen tulla 2 pyhänä ennen kuulutetuksi maasta siirtolaisena siirtymään ulkomaille, jotta papisto voisi todistaa avioliittoon vapauden.

II:o.

Kirkkomme tulisi vahvistaa työtä siellä hyväksymällä Suomen Merimies Lähetyksen ja Suomi Synoodin työmiesten papilliset toimitukset. Avioliitot, kirkossa kuulutuksen ja sanomalehti ilmoitusten kautta Suomessa ja Ameriikassa, esteettömiksi havaittua. Mutta sen tulisi vaatia uutta vihkimistä ja muitten toimitusten vahvistusta, jos sen on toimittanut joku muu kuin meidän kirkkomme hyväksymä pappi eli muu viranomainen, voidaksemme olla varmat että ei ole estettä, sillä muukalaiset viranomaiset ja useat irtolaispapit eivät niin välitä, eivätkä varsinkin muukalaiset voi tutkiakkaan ovatko avioliittoon aikovat vapaat. He monasti uskovat väärän valan tekijöitä tietämättään.

III:o.

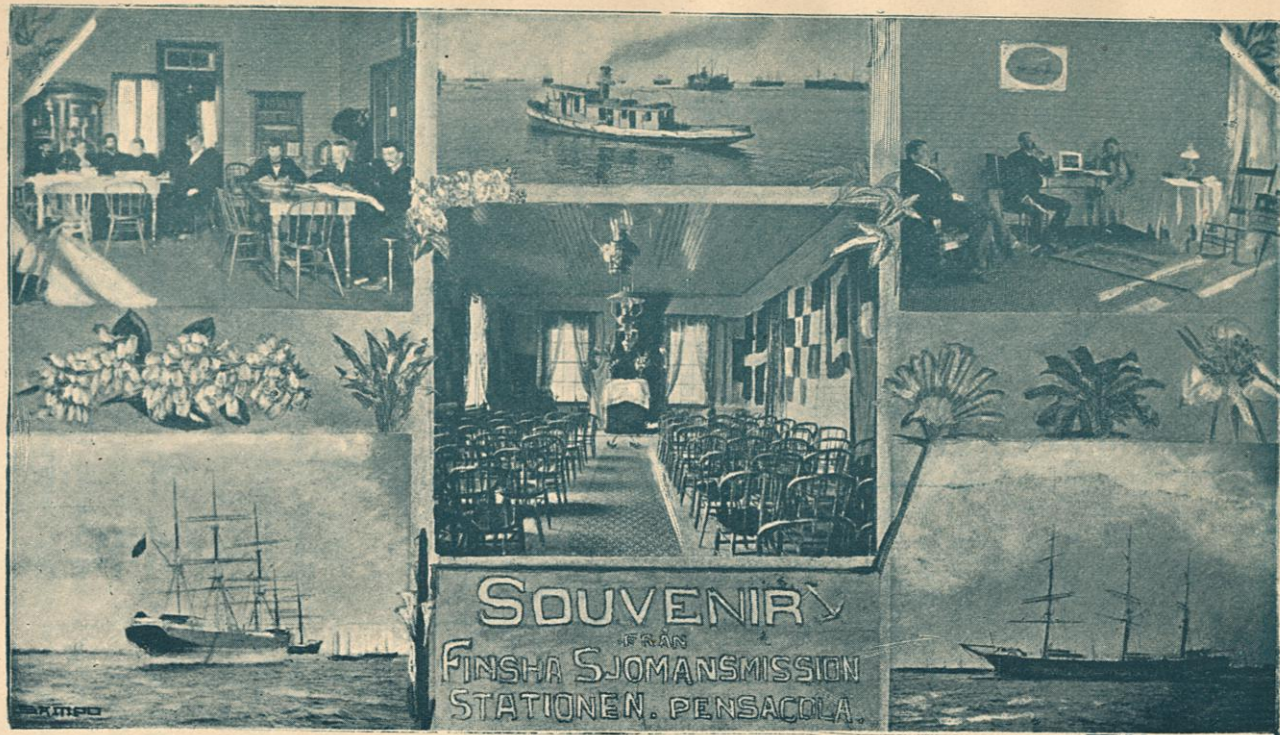
Aineellista kannatusta siten, että Suomen kirkoissa koottaisiin kollehti „Suomi Opistolle“, joka valmistaa papipisseminaarissaan pappeja tytärkirkolle.

IV:o.

Mitä apuvoimien hankkimiseen tulee, niin on se jo pantu alulle sillä että Suomen Merimies Lähetys viime vuonna lähetti Ameriikkaan yhden maallikkosaarnaajan maallenusupaikalle NewYorkissa siirtolaisia ottamaan vas-

taan ja yhden Lähetyspastorin kiertämään kansalaisten keskuudessa ympäri maata. Suomen kirkon tulisi nyt rientää kokoomaan tälle lähetystoimelle säännöllisesti apuvaroja niin että se voisi lähettää riittävän määrän työmiehiä. Sillä kuten edellisessä esityksessä olen koettanut osoittaa vaatii työalan laajuus, laatu ja olosuhteet enemmän kuin yhden eli kaksi kiertävää pappia. Ja kun vielä muistamme, että kauvan vielä viipyy ennenkuin Suomi Opisto voi valmistaa riittävää määrää kunnollisia opettajia ja otamme huomioon että melkein joka vuosi siirtokunta lisääntyy lähes 2,000 hengellä, niin ymmärrämme että useampia kiertäviä pappeja olisi tarpeen. Suotavaa olisi että lähetyspastoreita saataisiin niin monta että kullakin heistä olisi niin pieni piiri kierrettävänä, että voisivat viipyä vähintään kuukauden kussakin eri paikassa kerrallaan, jolla ajalla ehtisivät pitää rippikoulua sekä saada alulle Suomen kielisen pyhäkoulun paikkakunnan lapsia varten sekä siirryttyänsä toiseen paikkaan, voisivat pistäytyä käymältä aloitetulla työmaalla virkistämässä ja vahvistamassa muodostuneita seurakuntia, sen pyhäkouluopettajia ja seurakunnan palvelijoita. Sellaisia lähetyspastoreita tarvittaisiin ainakin neljä: kaksi Itävaltioihin ja kaksi Länsivaltioihin. Silloin vähän voisi toivoa työn juurtumista ja irtolaissaarnaajain häviämistä.

Eikä kirkkomme siinä mitään kadottaisi, vaikka muuttamat sen nuoremmista papeista kävisivät 2—3 vuodeksi kansalaisia ulkomailla palvelemassa. Nuoret olisivat siihen sopivimmat. He uhkuvat innostusta, isänmaan rakkautta ja rakkauden sääliä kansamme lapsia kohtaan ja heidän uskonsa on lämmin ja täynnä toivoa. Heillä on joustava, taipuisa mieli, jota tarvitaan muukalaisissa oloissa vastuksia voittamaan ja muukalaista kieltä oppimaan, joka siellä on tarpeen. He myös ovat perheettömiä ja tulevat halvimmalla toimeen. Tällainen ulkomailla oleskelu olisi pappeillemme terveellinen ja oppirikas. He oppisivat paitse muuta näkemään vapaitten seurakuntain ja kirkkokuntain kehitystä ja tilaa. He oppivat tuntemaan niiden varjo- ja

SUOMEN MERIMIES-LÄHETYKSEN ASEMA PENSACOLASSA.

valo-puolet sekä huomaamaan oman kirkkomme vakavuuden ja hyvät puolet. He tulisivat myös käsittämään, taistelllessansa seurakuntien kokoomiseksi ja järjestämiseksi, mitä vuosisatojen kehitys merkitsee ja tulisivat antamaan oikean arvon kansankirkollemme ja niille seurakunta- ja sielunhoito-oloille ja muodoille, jotka se on luonut ja niiden merkitykselle Jumalan työn palveluksessa.

Hyvä olisi jos kehotukseksi sille, joka jättää kodin ja isänmaan rauhaiset olot valmistettaisiin oikeus siellä olo ajasta laskea hyväkseen edes muutamia ylimääräisiä virkavuosia.

V:o.

Kirkkomme hiippakuntain Tuomiokapitulien tulisi yhtyä Suomi Synoodin kanssa vuorovaikutukseen niin että esim. tietäisivät kutka papit Suomi Synoodiin kunakin vuonna kuuluvat ja voisivat heistä antaa tiedon papistolle kotimaassa niin että nämät tietäisivät heidän toimituksensa hyväksyä.

Ap. teot. 20: 28. Niin ottakaat siis itsestänne vaari ja kaikesta laumasta, johon Pyhä Henki on teidät piispoiksi pannut kaitsemaan Jumalan seurakuntaa, jonka hän omalla verellensä ansainnut on!

VI:o.

Suotavata olisi myöskin että joku Suomen piispoista tahi Kirkollisasiain Toimikunnan esimies Senaatissa kävisi kansalaisten hengellisiin oloihin tutustumassa ja kansaamme tervehtimässä ja hengellistä työtä vahvistamassa. Apost. Teot 18: 22, 23.

Ja tuli Cesareaan, meni ylös ja tervehti seurakuntaa ja meni alas Antiochiaan, ja vietti siellä hetken aikaa, ja meni sitte matkaansa ja vaelsi järjestänsä Galatian, Phrygian maakunnan lävitse, *vahvistaen kaikkia opetuslapsia.*

Olen ajatellut että näistä toimenpiteistä, jos niitä voitaisiin toteuttaa, voisi koitua paljon siunausta siirtokansallemme ja kotimaalle sen kirouksen sijasta mikä nyt siirtolaisuudesta on ollut ja yhä on oleva ellei pahaa vastaan koeteta ponnistaa kaikin-ajateltavin tavoin.

Jumala suokoon että näillä riveillä olisin voinut tuoda edes jotain lisää valoksi veljeimme ja sisartemme oloista ja tarpeista ja herättää jotain ajatuksia joista koituisi siunauksellista työtä siirtolaistemme hengellisen hoidon pikaiseksi parantamiseksi.

Room. 10: 13—15.

Jokainen joka Herran nimeä avuksensa huutaa tulee autuaaksi. Mutta kuinka he sitä avuksi huutavat, jonka päälle he eivät uskoneet? Ja kuinka he uskovat, josta he eivät ole kuulleet? *Mutta kuinka he kuulevat ilman saarnaajata?* Ja *kuinka he saarnaavat ellei heitä lähetetä?*

Jaak. 5: 19, 20.

Rakkaat veljet, jos joku teistä eksyisi totuudesta ja joku palauttaisi hänen. Se tietäköön että joka syntisen palauttaa tiensä erhetyksestä, se vapahtaa sielun kuolemasta ja peittää syntein paljouden.

Math. 25: 40.

Niin vastaa kuningas ja sanoo heille totisesti sanon minä teille, sen kun te olette tehneet yhdelle näistä vähimmistä, minun veljistäni, sen te teitte minulle.

Saarnaaja 11: 1.

„Anna leipäs mennä veden ylitse, niin sinä sen pitkän ajan perästä löytävä olet.“

SUOMEN MERIMIESLAHETYKSEN JA EV. LUTH. SEURAKUNNAN KIRKKOHUONE
NEW YORKISSA V. 1896—1900.

(Ehdotus Papinkirjaksi.)

Suomen Ev. Luth. Kirkko.

The Ev. Lutheran Church of Suomi (Finland.)

Siirtolais-Papinkirja.

Clergyman's Certificate for Emigrants.

Kirkonkirjan	osa	sivu.
Part of the Churchregister		page.

Täten todistan että

on syntynyt / 19 on
tämän Ev. Luth. seurakunnan jäsen ja nauttii kansalais-
luottamusta, on nainut, naimaton, leski, vapaa täältä nai-
misiin, rokotettu ja suositetaan täten Suomalaisen Ev. Luth.
Kirkon: „Suomi Synoodin“ seurakuntiin Pohjois Amerii-
kan Yhdysvalloissa ja Canadassa.

This is to certify that

is born in the parish of
/ 19 , is a member of this Ev. Luth. parish and pos-
sesses the confidence of the Citizens, is married (nainut),
unmarried (naimat.), widow (leski) free to be married (va-
paa naimisiin), vaccinated and is hereby recommended to
the parishes of the Finnish Ev. Luth. Church of U. S. of
America and Canada, called „Suomi Synod“.

..... / 19

Ev. Luth. Pastori

Lünastus } 1 Sm
Fee }

Siirtolaisella on mies, vaimo
The Emigrant is married with

{ kotimaassa, mukana
{ at home, accompanies him.

syntynyt }
born } / 1

Lapset } 1.
Children } 2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

synt. / 1
born. /
" / "
" "
" "
" / "
" / "
" / "
" / "
" / "

Neuvoja Siirtolaisille; } Siirtolaisen tulee: 1:o Ameriikassa ol-
Advices for Emigrants: } lessansa kuulua „Suomi Synoodin“ tahi
Suomen Merimies Lähetyksen seurakuntiin.

2:o Siirtolaisella tulee palatessa olla todistus elämästään: onko kuulunut seurakuntaan, onko naimaton vai nainut sekä siinä tapauksessa että on nainut, vaimon, miehen ja lasten, jos niitä on, nimet, syntymäaika ja paikka. *Translation: If returning, back to the home-country, the Emigrant ought to have a certificate showing how he has lived while abroad, and if he has been a member of any Lutheran Church and if married there, the names, days and places of marriage, burth of the husband, or wife and children.*

3:o Ellei vieraalla maalla olopaikalla eli lähimailla ole Ev. Luth. seurakuntaa, tulee siirtolaisen edistää sen toimeen saamista.

4:o Ellei siellä ole pappia seurakunnassa tulee siirtolaisen hankkia todistus „Suomi Synoodin“ seurakunnan esimieheksi hyväksymältä kansalaiselta.

5:o Ellei ole edes Suomi Synoodin hyväksymää seurakunnan esimiestä eikä voida saada, hankkikoon siirtolainen todistuksen valtion virkamieheltä, ettei seurakuntaa siinä paikassa ole, ja mainetodistuksen työnantajalta, kuten 2:o pykälässä neuvotaan.

6:o Jos siirtolainen menee avioliittoon, kuuluttakoon itsensä ensin kotimaassa. Jos hänelle syntyy lapsia, eli tapahtuu muita perheellisiä muutoksia, lähettäköön todistukset niistä kotiseurakuntaan pappistolle.

Ruotsissa käytetty todistus-kaava.

Clergyman's Certificate.

To N. N., belonging to the parish of N. N., of the diocese of N. N. in the Kingdom of Sweden and who at present intends to emigrate to United States of America, the following certificate is hereby given:

That — he (she, om kvinna) was born the
19 has been confirmed, is of good conduct and reputation,
and possesses religious
instruction. He (she) is married to N. N. a (widower, enkling,
a widow: enka, unmarried: ogift); who accompanies him
(her: henne) (remains at home).

In case he (she) should settle in any place, where access to a congregation of the Evangelical Lutheran church of Sweden cannot be had, he (she) is hereby in the friendliest and most earnest manner, recommended to the reverend clergy of the Protestant Church in the United states of America for obtaining of that spiritual and corporal care, which he (she) demand and of which he (she) may happen to stand in need of.

N. N. the

19

N. N. Clergyman of N. N. parish.

Suomeen sovellettu Ruotsinkaaava.

Clergyman's Certificate.

To N, N., belonging to the parish of N. N. of the diocese of N. N. in the Grand Duchy of (Finland) Suomi and who at present intends to emigrate to United states of America, the following Certificate is hereby given:

That — he (she vaimosta l. naisista) was born the 19 has been confirmed; is of good conduct and reputation, and possesses religious instruction. He (she) is married to N. N. (a widower: leskimies, a widow: leski, unmarried: naimaton; who accompanies him (her) (remains at home).

In case (she) should settle in any place, where access to a congregation of the Evangelical Lutheran church of Suomi (Finland) cannot be had, (she) is hereby in the friendliest and most earnest manner, recommended to the reverend clergy of the Protestant Church in the United states of America for obtaining of that spiritual and corporal care, which he demand and of which he — may happen to stand in need of.

N. N. the

19

N. N.

Clergyman of N. N. parish.

Hinta sidottuna 75 p.

